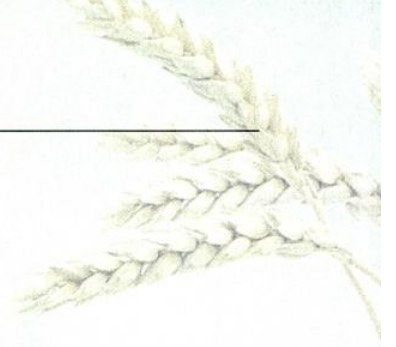
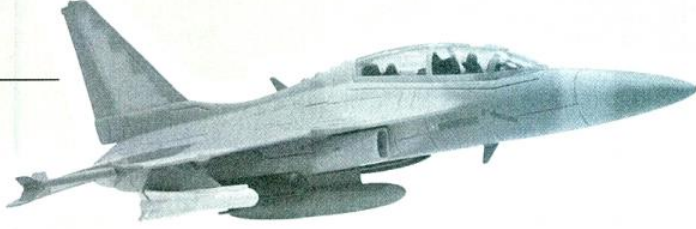

BÜTÇE SATRANCI

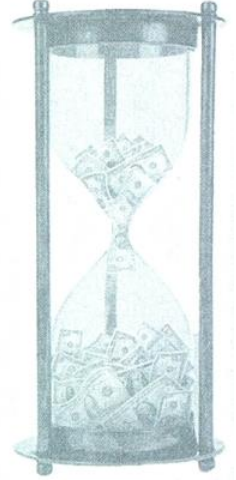
ÇOK BİLİNMEYENLİ DENKLEMDE BİRKAÇHAMLE İLERİSİNİ PLANLAMAK

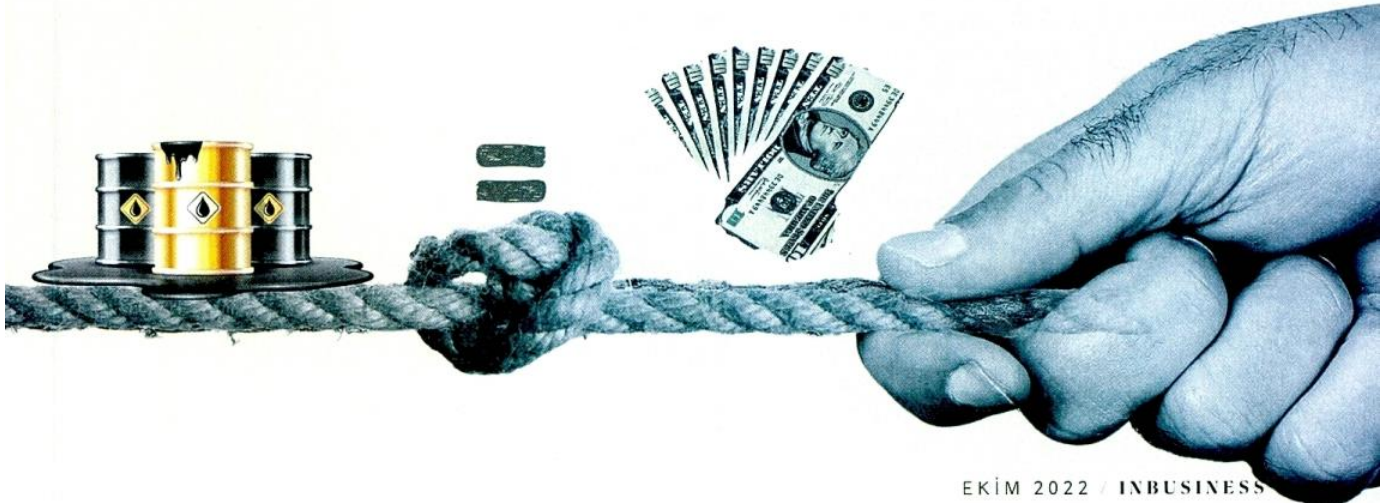

DÜNYA PANDEMİ SONRASI İLK SINAVINI VERDİĞİ 2022'NİN SONUNA YAKLAŞIRKEN, ŞİRKETLERİN GÜNDEMİNE SAVAŞLA BİRLİKTE YENİ BELİRSİZLİKLER EKLENDİ. SAVAŞIN BİR AN ÖNCE BİTMESİ İÇİN RUSYA'YA BİRÇOK YATIRIM UYGULANIRKEN UKRAYNA İÇİN DESTEK PAKETLERİ AÇIKLANIYOR. YAŞANAN HER GELİŞME BARIŞ MÜZAKERELERİNE LİDERLİK EDEN TÜRKİYE VE EKONOMİSİNİ YAKINDAN İLGİLENDİRİYOR. BU ZORLU DÖNEM YÖNETİM KURULLARINI DA YOL AYRIMINA GETİRDİ. BİR YANDA DİZGİNLENEMEYEN KÜRESEL ENFLASYON ARTIŞINA KARŞI ALINAN ÖNLEMLER, DİĞER TARAFTA GÜN GEÇTİKÇE ALEVLENEN RUSYA-UKRAYNA SAVAŞI İLE KÖRÜKLENEN ENERJİ VE GIDA KRİZİ...

MASADA İSE TEDARİK ZİNCİRİ SORUNUNDAN SONRA YÜKSELEN TÜRKİYE'NİN ULUSLARARASI PAZARDAKİ PAYINI ARTIRMAK VAR. TÜRK İŞ DÜNYASI BU DALGALI DÖNEMDEN BÜYÜME PAROLASIYLA YOLA ÇIKMAK İÇİN YATIRIMLARA ARA VERMEYEN, AGRESİF BÜYÜME STRATEJİSİ GELİŞTİRİYOR. PATRONLAR VE C-LEVEL YÖNETİCİLERİN AJANDASINDA İSE YÜKSEK KARLARIN ALDATICI ETKİSİNE KAPILMADAN 2023'E AKILCI BİR BÜTÇE VE YATIRIM PLANLAMASI İLE GİRMEK İLK SIRADA. BU ÇOK BİLİNMEYENLİ DENKLEMİ ÇÖZENLER, SATRANÇ MAÇINDA OLDUĞU GİBİ BİRDEN ÇOK HAMLEYİ ÖNCE DEN HESAPLAYANLAR OLACAK.

Adil Uçar - Belce Örü

BÜTÇE SATRANCI

“

Rekor kıran ihracat rakamları da yönetim kurullarının 'yurt dışı' mesaisinin artmasının sonuçlarından biri.

Bütçelenmiş de olsa yatırım kararlarını güncel gelişmeler doğrultusunda tekrar değerlendiriyor ve ancak ondan sonra uygulamaya alıyoruz...” 2021’de cirosunu yüzde 40 büyüme ile 11 milyar liraya çıkartan Yaşar Holding’in İcra Kurulu Başkanı Dr. Mehmet Aktaş’ın bu sözleri aslında son dönemde küresel ticarete yaşanan aşırı dalgalanmaya Türk iş dünyasının nasıl bir stratejiyle yaklaştığını da özetliyor. Sonuçta bir yanda pandemi döneminin etkilerini üzerinden atmaya çalışan şirketler ve tüketiciler diğer tarafta ise enflasyonu dizginlemeye çalışan gelişmiş ülke merkez bankalarının faiz hamleleri tüm dünya ticaretini olumsuz etkiliyor. Üstelik Rusya-Ukrayna savaşıyla birlikte gündeme gelen iki önemli risk de cabası: Savaş tehdidi ve enerji krizi (gıda güvenliğini de unutmamak gerek)... İşte bu kaotik ortamda iş yapan ve küresel pazardan pay kapmaya çalışan Türk şirketleri, tedarik zincirinin kırılmasıyla birlikte yakaladığı avantajı değerlendirmek için var gücüyle üretime ve satışa odaklanmış durumda. Zira rekor kıran ihracat rakamları da yönetim kurullarının ‘yurt dışı’ mesaisinin artmasının sonuçlarından biri. Eczacıbaşı Holding Yönetim Kurulu Başkanı Bülent Eczacıbaşı, Türk iş dünyasının rekabet ve hırsını şu sözlerle açıklıyor: “Küresel ticarete bu kadar dalgalanma varken yatırımları ‘durduralım’ diyemeyiz. Eğer durursak geride kalırız...”

Ancak elbette başarı kağıt üzerinde anlatıldığı gibi kolay değil. Bunu sağlamak için yeni dönemin koşullarına da uyum sağlamak, şirketi dünya gerçeklerinden uzaklaşmadan yönetmek gerekiyor. Dr. Mehmet Aktaş’ın INBUSINESS’a verdiği yeni dönemin yatırım ipuçları aslında konunun kısa bir özeti gibi: “Bu noktada önceliği geri dönüşü hızlı, verimlilik artışı getiren, kaynak kullanımını optimize

eden, otomasyon ve modernizasyon ağırlıklı olan yatırımlara veriyoruz.”

Kuşkusuz son derece dalgalı bir dönemde Yaşar Holding’in elde ettiği yüzde 40’lık ciro artışı önemli bir başarı. Nitekim Türk şirketlerinin 2021 ve 2022’de elde ettiği ciro artış oranları tüm dünyadaki pandemi ve faiz artırımlarının yarattığı etkilere rağmen dikkat çekiyor.

KARLAR ARTIYOR

2021’de BİST100 endeksinde işlem gören şirketlerin elde ettiği net kar 2020’ye kıyasla 2,5 katına çıkarak 238 milyar 834 milyon lira olmuştu. 2022’nin ilk yarısında ise net kar artışının hız kesmeden devam ettiği görülüyor. Borsa İstanbul’da işlem gören şirketlerin 2022 ilk yarı sonuçlarına 445 borsa şirketinin karları 339 milyar lira olarak gerçekleşti. **Sanayi** şirketlerinin satışları 348 milyar liradan 886 milyar liraya çıkarken karları 36 milyardan 88 milyar liraya yükseldi. **Sanayide** satışlar yüzde 154 karlar ise yüzde 145 oranında arttı. **Sanayide** öne çıkan ise Kimya oldu ve sektörün satışları yüzde 227 oranında artış gösterirken karı yüzde 327 oranında yükseldi. **Sanayide** 2022’nin ilk altı aylık döneminde en yüksek karı Ereğli Demir Çelik, Tüpraş ve Ford Otosan açıkladı. Ereğli 12,2 milyar lira tutarında kar açıklarken Tüpraş 11,6 milyar ve Ford Otosan 6,5 milyar lira net kar açıkladı. Yılın ilk yarısında hizmet sektörü 483 milyar lira tutarında satış geliri elde etti. 2021’in altı aylık döneminde 221 milyar lira olan satışlar yüzde 118 artış gösterdi. Sektörün karlılığı ise 12,5 milyardan 28,9 milyar liraya yükseldi.

Borsa İstanbul’da işlem gören şirketlerin açıkladığı bu rakamlar Türk iş dünyasının önemli bir yansıması. Halka açık olmayan şirketlerde de durum çok farklı değil. **İstanbul Sanayi Odası**’nın (İSO) Mayıs ayında açıkladığı Türkiye’nin 500 Büyük **Sanayi** Kuruluşu 2021 Araştırması’nın sonuçları da Türk şirketlerin performansının hızla arttığını gösteriyor. **İSO 500**’de üretimden satışların yüzde 73,8 artışla 2 trilyon lirayı aştığı görülüyor. 2021’de ihracat yüzde 33,9 artışla 85,8 milyar dolara ulaşırken şirketlerin faaliyet karı da yüzde 139 artışla 342 milyar liraya yükseldi.

BÜTÇEDE ENFLASYON ETKİSİ

Evet, karlar yükseliyor ancak C-Level’in masasındaki önemli sorulardan biri bu karlılığın ne kadar ‘gerçek’ olduğu. Enflasyonun tüm dünyada damga vurduğu bir dönemdeyiz sonuçta. Müşteri portföyünde Tesla’nın bulunduğu, ABD’ye üretim gerçekleştiren ve bünyesinde 3 bin 700 kişiyi istihdam eden Norm Holding Yönetim Kurulu Başkanı Fatih Uysal’ın değerlendirmesi bu noktada önemli gerçekleri ortaya koyuyor: “Ciomuz geçen yıla göre yüzde 30 artmış durumda. Ancak bu artışı doğru değerlendir-

mek gerekiyor. Hammadde fiyatlarındaki artışı dikkate alıp sadece parasal değil tonaj açısından hesaplama yaptığımızda büyüme oranının yüzde 4 olduğu görülüyor..."

İşte bugünlerde 2023 bütçesi ve yatırım stratejilerini masaya yatıran yönetim kurullarının gündemini de Fatih Uysal'ın dile getirdiği bu gerçek oluşturuyor, zira elde edilen karın doğru analiz edilmesi üretim, yatırım ve

satış stratejilerini temelden etkileyecek önemli bir faktör. EY Türkiye Sorumlu Ortağı ve Türkiye Sektörler Lideri Ateş Konca bu durumu şöyle anlatıyor: "Enflasyonun tüm dünyada etkisinin hissedildiği bir dönemden geçiyoruz. Bu tür dönemlerin şirketler üzerindeki en önemli etkilerinden biri ilk dönemlerde karlılıklarda yaşanan olağanüstü artışlar olarak görülür. Özellikle elinde düşük maliyetli stok bulunan şirketler ilk bilanço döneminde yüksek karlar ile karşılaşır. Var olan stoklarınızın değerlendirme yöntemi ve finansal tablolarda enflasyon düzeltilmesi uygulanmaması kazancınız gerçek değeri gös-

27 ŞİRKETİN YAKIN DÖNEM ROTASI

Şirket	2023 YILI PLANLARI
THY	Uçak müsaitliği ve pazar koşullarına göre açılacak yeni noktalar ve kapasite artışları ile birlikte ABD'de büyümeye devam edecek.
Arçelik	30 ülkede fabrikası bulunan şirket rekabetçi maliyetlere sahip olmasından dolayı büyük bir avantaja sahip.
Akfen Holding	Fırsatları iyi değerlendirerek büyüme alanlarını geliştirecek.
Elginkan Topluluğu	Topluluk firması Serel Seramik, toplam 320 milyon euro yatırım bedeliyle Bilecik ve Manisa'da yeni fabrika kuruyor.
Ant Yapı	2023'te yüzde 10 büyüyecek ve aynı oranda istihdam artışı sağlayacak.
Vodafone	Hedefi 2025'e kadar bünyesindeki 13 şirketle Türkiye'nin en hızlı büyüyen yeni nesil bağlantı ve dijital servisler şirketi olmak.
Yaşar Topluluğu	Yatırımlarında önceliği geri dönüşü hızlı, kaynak kullanımını optimize eden, otomasyon ve modernizasyon ağırlıklı olanlara veriyor.
Soyak Holding	Enerji yatırımlarını Balkanlar ve Avrupa Birliği (AB) olmak üzere uluslararası boyuta taşıdı.
CMS Jant	Maliyetlerde ve özellikle de enerji fiyatlarındaki artış nedeniyle en önemli gündem maddesi işletme sermayesini korumak.
Norm Holding	Hammadde fiyatlarındaki artış nedeniyle 2021 cironun yüzde 30. Tonaj açısından değerlendirildiğinde bu oran yüzde 4'e düşüyor.
Atmaca Holding	Büyük inç televizyonlarda ürün çeşitliliği ve yeni dizaynlar konusunda yatırımlar planlanıyor.
Doğuş Çay	Bu yıl 7.5 milyar lira ciro ile kapatmayı hedefliyor. 2023'te ise yüzde 33'lük artış ile cironun 10 milyar lira olması bekleniyor.
Doğanlar Holding	Bedelli sermaye artırımına gitti. Teminat çeşitliliğini ve likiditeyi arttırmak amacıyla Pay Rehni Programı uygulamasını devreye soktu.
Polisan	Operasyonel mükemmeliyet ilkesi ile sürekli iyileştirme yapıldı. Bu şekilde maliyetler düşürüldü ve operasyonel karlılık artırıldı.
Güral Porselen	İhracat odaklı büyüyecek, yeni inovasyon olanaklarını araştırıyor.
VitraKaro	2022 sonuna kadar yeni tesis için verimlilik ve modernizasyona yönelik 25,5 milyon euroluk yatırımın tamamlanması planlanıyor.
Kadoil	İstasyonlardan daha fazla gelir elde edilmesini sağlayacak güçlü markalarla iş birliği planlanıyor.
Boyner	All-line stratejisi ve yenilikçi çalışmalar sonucunda bu yılki satışların yüzde 190 artışla kapanacağını öngörüyor.
Tahincioğlu Gayrimenkul	Sürdürülebilirlik her yıl olduğu gibi bu yıl da şirketin gündeminde en üst sıralarda yer alacak.
Nurus	Entegre üretim için 10 milyon euro harcayan şirket 2023'te de ARGE ve teknoloji yatırımlarını sürdürecektir.
Oğuz Gıda	Dış kaynak kullanmayan şirket, bütün süreci kendisinin yönetebileceği işlere yöneliyor ve yatırımlarını bu doğrultuda yapıyor.
Arzum	Hem yakın hem de uzak coğrafyalarda tedarik sorunu yaşamayacak şekilde esnek yapılıyor.
Doruk Un	2021'de elde edilen 1.8 milyar lira cironun yeni yatırımlarla beş yılda 7.25 milyar liraya çıkması hedefleniyor.
Tezmeksan	Kısa vadede robotlu otomasyon sistemlerine yapılan yatırımlarla CNC Tezgah üretim kapasitesini 10 kat artıracak.
Kontrolmatik	Enerji depolama tesisi projesi ile Türkiye'de bir ilke imza attı.
Mepsan	2023'te devlet regülasyonu dahilinde akaryakıt sektöründe yazarkasa değişimi yaşanacak. Bu alanda onay almış üç firmadan biri.
Espressolab	2023'te yurt içi ve yurt dışında toplam 350 mağazaya ulaşmayı ve 2 bini aşkın personeli istihdam etmeyi planlıyor.

BÜTÇE SATRANCI

“

Şirketler tedarik krizini ve maliyet enflasyonunu aşmanın yöntemlerini arıyor.

termesine sebep olabilir. Karlılık rasyo olarak hoş gelebilir ama sürdürülebilir değildir.”

Kazancın sürdürülebilir olmamasının en önemli nedeni elbette harcanan stokların yenilenirken maliyetin artacak olması. PwC Türkiye Danışmanlık Hizmetleri Lideri Serkan Tarmur'a sözü verelim: “Yüksek enflasyon dönemlerinde operasyonel olarak yaşanan sorun aslında en doğal söylemiyle ‘satılan malın yerine konulamaması’ sorunu. Bir başka deyişle, faaliyet döngüsü tamamlanana kadar girdi maliyetlerinde yaşanan ciddi artış sebebiyle bir sonraki satın alma hacminde azalma sorunu yaşanıyor.”

Bu durum şirketlerin işletme sermayesi ihtiyaçlarını artırıyor. Bu sorunu yaşamamak adına başarılı bir işletme sermayesi yönetimi şart. Aksi halde zaman içinde enflasyona yenilmemek mümkün değil. Kar marjı yüksek olan şirketler için bu daha geniş bir zaman alacak, fakat enflasyon sebebiyle bir kayıp her zaman söz konusu. Tarmur, bu tür bir riske karşı önerdiği çözümü de anlatıyor: “Bir metafor ile açıklayacak olursak, faaliyetler sebebiyle elde edilen kar havuzunda büyük bir enflasyon deliği düşünün. Artan enflasyon o havuzu boşaltacaktır. Fakat bunu avantaja çevirmek de mümkün. Alacaklarınızı borçlarınızı ödeme sürenizden daha çabuk tahsil etmeye başladığınız durumda, işletme

sermayesi yönetimi sizin kar havuzunuzdaki enflasyon deliğini kapatan bir tampona dönüşür.”

Serkan Tarmur'un da dikkat çektiği soruna karşı şirketler harekete geçti bile. Bazı şirketler hem tedarik krizi hem de enflasyonun neden olduğu ürün fiyatlarındaki dalgalanma nedeniyle üretim sürecinin daha büyük bir kısmını üstlenmiş durumda.

İNOVASYONA AÇIK OLUNMALI

A'dan Z'ye üretimin her kademesini kendilerinin üstlendiğini belirten Oğuz Gıda CEO'su Enes Örer “Bu sayede hem rekabet avantajı elde ediyoruz hem de kendi ürünlerimizin kalitesini yine kendimiz belirleyebiliyoruz” diyor. Nurus'un dikey entegre iş modelinin şirketi yeniliğe ve inovasyona açık hale getirdiğini söyleyen Nurus Yönetim Kurulu Üyesi Renan Gökyay da “Şirkette hammaddeler hariç nere-

BÜTÇE HAZIRLAYANLARA REHBERLİK EDECEK 10 MADDE

- **KAR RAKAMLARI DOĞRU ANALİZ EDİLMELİ:** Kar rakamları değerlendirilirken enflasyon muhasebesi yapılması gerekiyor. Bütçeyi tamamen enflasyon muhasebesine uygun yapabilmek mümkün değilse bile yönetim kurullarına hazırlanan raporlarda kar değerlendirmesinde enflasyon ve maliyetler hesaba katılmalı.
- **TAHSİLAT SÜRELERİNE DİKKAT EDİLMELİ:** Tahsilat süresi stok devir hızıyla mümkün olduğu kadar uyumlu olmalı. Öne çekilebilen tahsilatlar enflasyonun bütçede açacağı deliğin kapatılmasına yardımcı oluyor.
- **UZUN VADELİ BORÇLANMA ALTERNATİFLERİ DEĞERLENDİRİLMELİ:** Kısa vadeli borçlanma faizler nedeniyle zorunlu olmadıkça tercih edilmemeli. Ancak uzun vadeli borçlar tasarlanırken de ipin ucu kaçmamalı zira şirketin bir süre sonra borç içinde yüzmesi riski bulunuyor.
- **DOĞRU STOK YÖNETİMİ YAPILMALI:** Stokların devri son derece dikkatli takip edilmeli. Hammaddeden ürün stoklarına kadar her türü stok hesaplanır ve bütçeye işlenirken enflasyon ve fiyat artışları dikkate alınmalı.
- **DAYANIKLILIK TESTLERİ YAPILMALI:** Yeni dönemin bütçeleri dinamik yapıda olmalı ve aşırı risklere karşı daha esnek senaryoları barındırmalı. Bu nedenle şirketin yapısına göre en uç gelişmeler bile senaryo haline getirilerek

bütçenin tepkisi gözlemlenmeli.

- **SERMAYEYİ GÜÇLENDİRMELİ:** Kuşkusuz özsermaye ve özsermaye karlılığı şirketlerin kalbini oluşturuyor. Özellikle yurt dışında rekabet gücünü iyi kullanabilmek, gerekli yatırımları zamanında ve düşük maliyetli yapabilmek için özsermaye güçlendirilmeli.
- **VERGİ KALEMLERİ SIKI TAKİP EDİLMELİ:** Vergi şirketlerin üretim maliyetini ve ürünün fiyatını etkileyen önemli bir faktör. Küresel hareketlilik nedeniyle yurt içi ve yurt dışında vergi konusunda pek çok değişiklik yapıyor. Vergi etkisi ürünün satışını da etkilediği için özellikle sıkı takip edilmesi gerekiyor.
- **TEKRAR ZİYARET EDİLEBİLİR BÜTÇE HAZIRLAMAK:** Küresel piyasalarda çok hızlı değişiklikler yaşanıyor. Bu nedenle hazırlanan bütçe bir süre sonra gerçeklikten sapabilir ve şirketin hedeflerini gerçekleştirme zorlaşabilir. Yeni dönemin bütçeleri sık sık revizeye açık olmalı.
- **SÜRDÜRÜLEBİLİR İŞ MODELİ:** Bütçenin sürekliliğini sağlamak için sürdürülebilir iş modelleri baz alınarak hazırlanması gerekiyor.
- **MALİYETLERİ DOĞRU ÖLÇMEK:** Özellikle hammadde alımlarında kaynağa erişim ve kontrat süreleri dikkate alınarak hesaplama yapmak gerekiyor.

deyse her şeyi biz üretiyoruz” diyor.

Öte yandan Arzum'un tedarik krizi- ni ve maliyet enflasyonunu aşma yöntemi bu şirketlerden farklı. Arzum Yönetim Kurulu Başkanı Talip Murat Kolbaşı bu yöntemi şöyle açıklıyor: “650 farklı ürünümüz var ve senede yaklaşık dört milyona yakın ürün satıyoruz ama fabrikamız yok. Ürünlerin bir kısmını Türkiye’de diğer kısmını ise Batı ve Orta Avrupa’da geliştiriyoruz.”

Polisan Holding CEO’su Mehmet Hacıkamiloğlu ise Uzak Doğu’dan tedarik probleminin devam ettiği bu dönemde, hammadde tedariki için daha avantajlı olan Avrupa pazarına yöneldiklerini söylüyor ve ekliyor “Yüksek kapasitede çalıştık ve operasyonel karlılığımızı sektör normallerinin üzerine taşıdık.”

KONTRAT TARİHİNE DİKKAT

Hammadde maliyeti yönetimi de bu dönemin en kritik başlıklarından birisi. Tedarik zincirinin kırılmasıyla birlikte yaşanan pek çok sorun şirketlerin farklı alternatiflere yönelmesine neden oldu. Ateş Konca hammadde temini için yapılan yeni dönem fiyatlı kontratların önümüzdeki dönemde bütçeler içinde hassas bir kalem olacağına dikkat çekiyor. Kontratın fiyatı ve vadesi şirketin stratejisini ve yatırımlarını etkileyecek önemli başlıklardan biri olacak. Bu nedenle Konca maliyetleri kontrol altında tutmak ve denetleyebilmek için hammadde kontratlarının sıkı takip edilmesi gerektiğini belirtiyor.

Enflasyon döneminin finansallar üzerindeki etkilerine bakacak olursak, yöneticilerin enflasyondan kaynaklı artan kar marjlarının nominal rakamlar olduğunu, artan işletme sermayesi ihtiyaçları sebebiyle doğrudan reel bir büyüme olarak tanımlanamayacağını unutmaması gerekiyor. Tarmur “Burada önemli olan bir başka konu da sürdürülebilir bir karlılık için girdi maliyetlerindeki yaşanan artışın fiyatlara yansıtılabilmesi. Bu en temelde rekabet avantajlarımıza ve marka algınıza

bağlı. Artan maliyetlerden kaynaklı, haklı bir fiyat artışına gittiğinizde rakipleriniz bunu yapmadıysa kısa vadede satışlarda bir düşüş yaşanabilir. Fakat uzun vadede kar marjlarınızda sürdürülebilirliği yakalamış olursunuz” diyor. Karlar üzerindeki enflasyon etkisinin yanlış değerlendirilmesinin yatırımların da yanlış yönlendirilmesine neden olabileceğine dikkat çeken Ateş Konca ise “Finansman ihtiyacını doğru ortaya koymayabilir. Şirketin hedeflerini belirleyen ‘bütçe’ dediğimiz gelir ve gider öngörüsünün sayısal yansımaları hatalı yapmamıza neden olabilir. Bu nedenle şirketin gidişatını okuyacağımız finansal tabloların doğru yansıtılması önemli” diyor. Şirketlerin 2023 projeksiyonlarını çıkartırken cevaplamaları gereken en önemli sorulardan biri de enerji maliyetleri olacak. Ancak enerji tek boyutlu bir kalem değil. Hem bütçe üzerindeki maliyet etkisi hem de Türkiye’nin en önemli pazarı olan Avrupa Birliği (AB) üzerindeki etkisinin de değerlendirilmesi gerekiyor. Rusya-Ukrayna savaşından yani 2022 Şubat’tan önce resesyon beklentilerinin konuşulduğu bir AB vardı. Savaş sonrası dönemde Rusya’nın doğalgaz vanalarını önce kısması sonra tamamen kapatması ile bir panik havası oluştu ve bu da artan enerji maliyetleri olarak yansıdı. Türkiye’de de enerji maliyetleri arttı fakat Avrupa’daki gibi bir arz sorunu söz konusu değil. Serkan Tarmur “Bu fark Türkiye’de üretimin devam etmesi ile sonuçlandı ve kar marjlarında görece bir avantaj yarattı” yorumunu yapıyor. Ateş Konca ise önemli bir noktaya dikkat çekiyor “Evet enerji maliyetleri arttı ancak şirketler açısından enerji maliyetinin ürün içindeki payı da

“

Faaliyet döngüsü tamamlanana kadar girdi maliyetlerinde yaşanan ciddi artış sebebiyle bir sonraki satın alma hacminde azalma sorunu yaşanıyor.

SIKI TAKİP GEREKİYOR

Ateş Konca
 EY Türkiye
 Sorumlu Ortak,
 Türkiye Sektörler
 Lideri, Uluslararası
 Vergi Danışmanlığı
 Lideri

■ Küresel enflasyondaki hızlı artış bütçe hazırlıklarını da etkiliyor. Enflasyon bazen avantajlar sağlayabilir ancak özellikle ana iş kollarında daha ayakları yere basan planlama yapılmalı.

■ **Bütçe aslında şirket için bir ‘öngörü’dür. Rakamların yanlış değerlendirilmesi ise şirket öngörüsünün yapılmasına hedefinin yanlış belirlenmesine neden olur.**

■ Bütçe bazını iyi oluşturmak, bütçe gerçekleştirmelerini daha sık ve sıkı kontrol etmek, yeni senaryolara göre rakamları güncellemek gerekiyor.

■ **Şirketler maliyet kalemi üzerinde önemle duruyor. Burada teknoloji ile verimliliği artırmak en akılcı yol olarak görülüyor.**

■ Maliyetleri doğru ölçmek bu dönemin kritik başlığı. Ürün için hammadde alınıyorsa kaynağa erişimden kontrat sürelerine kadar çok dikkatli hesap yapılmalı.

BÜTÇE SATRANCI

Rusya'nın doğal gaz vanalarını kapatması ile dünyada bir panik havası oluştu. Bu da enerji fiyatlarını artırdı.

önemli. Eğer enerji maliyeti ürünün maliyeti içinde önemli bir paya sahip değilse bu durum şirketi finansal olarak çok etkilemiyor” diyor. Enerji fiyatlarındaki dalgalanmalar ve arz güvenliğinde yaşanacak sıkıntılar nedeniyle Türkiye’de faaliyet gösteren şirketlerin çoğu özellikle de güneş ve rüzgar gibi yenilenebilir enerji yatırımlarına hız vermiş, hatta kendi enerjilerini kendileri üretmeye başlamış durumda.

Bu konudaki en çarpıcı örnek dünya ham çelik üretiminde ilk 100 içinde 82’nci sırada yer alan Tosal Holding’den verilebilir. Holding aynı anda tüm tesislerinde toplam 632 bin metrekare alan üzerinde kurulacak güneş enerjisi santrali (GES) ile 140 megavat kurulu güce ulaşarak, dünyanın en büyük çatı üstü GES’e sahip şirketi olacak. Proje kapsamında santraller aşamalı planlanıp tamamlandııkça devreye alınacak. Projenin 85 megavat gücündeki ilk etabı 7 ayda, tamamı ise Nisan 2023’te tamamlanacak. Yaşar Holding’in stratejisini anlatan Dr. Mehmet Aktaş ise “Stratejilerimiz doğrultusunda 2021 ve 2022’de uygulamaya aldığımız yenilenebilir enerji yatırımlarımıza 2023’te de devam edeceğiz” diyor.

İŞLETME SERMAYESİNİ GÜÇLENDİRİN

CMS Jant CEO’su Ünal Kocaman, 2023’te enerji yatırımlarına ağırlık vereceklerini ve bu alanda 35 milyon euro yatırım yapmayı planladıklarını söylüyor. “Biz enerji tüketiminin yoğun olduğu bir sektörde çalışıyoruz. Dolayısıyla bu alanda tedbirler alıyoruz” diyor ve devam ediyor: “Daha ucuz kay-

naklar bulmak ve işletme sermayesini daha etkin kullanmak için çaba sarfediyoruz. Bu doğrultuda yenilenebilir enerji alanında özellikle de güneşte yeni yatırımlar yapmayı planlıyoruz.”

Soyak Holding Yönetim Kurulu Başkanı Erkut Soyak da verimliliğin artırılması ve yenilenebilir enerji yatırımlarına ağırlık verdiklerini söylüyor. Dolayısıyla özel sektörün 2023 için çizeceği yol haritasında enerjiye erişimde maliyeti düşürücü önlemler ilk sırada yer alıyor. Bu önlemler bilhassa enerji alanında artırılrsa da genel anlamda bütçelerinde maliyetleri kırmak için de formüller arıyorlar. Zira yüksek enflasyon ve banka kredilerine erişmek de sıkıntı ve bu kredilerin yüksek faizli olması bütçe dengesini ayarlarken daha da hassas davranmalarına ve öz sermayelerini güçlendirmelerine neden oluyor. Bünyesinde yer alan tüm markaların ürün portföyünü esnek üretim modeli uygulamasıyla güçlendirdiğini dile getiren Doğanlar Mobilya Grubu CEO’su İsmail Doğan, lojistik ve operasyon ma-

KÜRESEL EKONOMİDE 2023 SENARYOLARI

Şirket yönetim kurulları bugünlerde başladıkları yoğun toplantı maratonunda 2023’e dair senaryolarını oluşturmaya başladı. Ancak bu yıl işleri çok zor çünkü küresel ekonomi son derece dalgalı ve senaryoları etkileyen faktör sayısı çok fazla. Gelin 2023 senaryolarının ana başlıklarına bir göz atalım:

■ **RESESYON:** 2008 ABD Kredi Krizinde ‘Kriz Kahini’ ünvanını alan ünlü ekonomist Nouriel Roubini geçen ay ABD’de şirketlerin ve hükümetin yüksek borçlanma oranına dikkat çekerek resesyon ihtimalinin kaçınılmaz olduğunu söyledi. Resesyon tüm hükümetlerin korkulu rüyası ancak enerji krizi, tedarik zincirinin hala onarılamaması, yüksek borçluluk ve enflasyon nedeniyle faiz oranlarında yapılan artışlar 2023’te küresel resesyon ihtimalini senaryolara sokuyor.

■ **ENFLASYON:** Enflasyon dünyada zincirlerini kopardı ve ekonomilerin başlıca sorunu haline geldi. 2008 krizinden itibaren uygulanan parasal genişleme politikaları pandemi döneminin de etkisiyle herkesin korkusu olan enflasyonu yükseltmeye başladı. 2023’te enflasyon ile mücadelede hükümetlerin atacağı adımlar (özellikle faiz hareketleri) takip edilecek.

■ **SAVAŞ:** Rusya-Ukrayna savaşı AB ekonomisinin alt-üst ederken yarattığı gerginlik tüm ekonomileri tehdit ediyor. Ukrayna’daki gelişmeler ve hükümetlerin alacağı kararların ekonomik yansımaları şirketlerin yönetim kurullarında belirlenen stratejileri de etkileyecek.

■ **ÇİN:** Kapalı kutu olan Çin’deki kredi balonunun hangi seviyede olduğu ve Çin hükümeti tarafından kontrol edilip edilemeyeceği 2023’ün başlıca konularından biri olacak. Özellikle emlak piyasasında yaşanan yavaşlama kredi risklerinin zirveye çıkmasına neden oluyor. Çin ekonomisi 2023 senaryolarının Siyah Kuşusu olmaya aday.

■ **PARİTE:** 20 yılın sonunda dolar/euro paritesi yeniden eşitlendi ve hatta dolar lehine bu eşitlikte zaman zaman bozuluyor. Bu durum maliyetleri dolar, gelirleri euro olan Türk şirketlerini olumsuz etkiliyor. Paritedeki bu duruma dair gelişmeler de 2023’te sıkı takip edilecek ve ticari senaryoların baş aktörü olacak.

■ **ENERJİ KRİZİ:** Rusya’ya uygulanan yaptırımlar en çok AB ekonomilerini vurdu. Doğal Gaz vanalarının kapatılmasıyla birlikte AB ısınmanın yanında üretimde de büyük zorluklar yaşıyor. Resesyon ve paritedeki gelişmelerle birlikte yaşanan enerji krizinin ne ölçüde tahribat yaracağı 2023 senaryolarında önemli bir başlık olacak.

BÜTÇE SATRANCI

“
Banka kredilerinin yüksek faizli olması şirketlerin öz sermayelerini güçlü tutmalarını zorunlu kılıyor.

liyetlerini optimize etme amaçlı yurt içinde altı noktada lojistik ve operasyon merkezleri kurduklarını söylüyor ve ekliyor: “Bedelli sermaye artırımına gittik ve teminat çeşitliliğini ve likiditeyi arttırmak için amacıyla Pay Rehni Programı uygulamasını devreye soktuk.”

2023 öncesinde pandemi, normalleşme süreci, tedarik zincirinde yaşanan krizler, Rusya-Ukrayna savaşı ve bunun diğer ülkelere yansımaları derken şirketler bütçelerini sık sık revize etmek durumunda kaldı. Makroekonomik belirsizliklerin ve değişikliklerin çok fazla olduğu bu dönem bütçe sorumlularının iş yükünü ciddi arttırdı. Bu dönemin bütçe süreçlerinde dinamik ve çevik bir yapı kurulması gerektiğini öğrettiğini söyleyen Serkan Tarmur “Başarılı bir bütçe oluşturma sürecinde bu yapıyı oluşturmanın önemli bir faktör olarak şirketlerin gündeminde olması gerekir” diyor. Ateş Konca ise hazırlanacak bütçelerin sıkı takipte olması gerektiğini düşünüyor: “Böyle bir dönemde bütçe hazırlarken domino taşı dizer gibi araya emniyet boşlukları bırakmak, temkinli olmak gerekiyor. Ayrıca artık bütçelerin çok sıkı takip edilmesi bir zorunluluk. Çünkü çok fazla değişken var ve şirketin hedeflerinden sapmaması için bu değişkenlerin etkilerinin bütçe dönemi içerisinde zamanlı olarak görülmesi, değerlendirilmesi gerekiyor.”

ENFLASYONU YÖNETMEK

2022’de 114,6 milyon dolar net satış hedefi olan Kontrolmatik Teknoloji Yönetim Kurulu Başkanı Sami Aslanhan’ın 2023 hedefleri arasında yurt dışı yatırımları önemli yer tutuyor. Stratejisini anlatan Aslanhan, “Farklı ülkelerde iş geliştirme

faaliyetlerimiz devam etmekte ve büyüme hedeflerimizi yakalamak için de daha fazla ülkede iş yapma hedefimizi koruyoruz” diyor. Kuşkusuz yurt dışı pazarlarda büyümek ve ihracat gelirlerini arttırmak globalde iş yapan pek çok şirketin hedefi. Bu noktada şirketler iki önemli değişkene odaklanmış durumda: Yurt dışı enflasyon ve euro/dolar paritesi. ABD Merkez Bankası’nın faiz artırımlarına agresif bir şekilde devam etmesi pariteyi 2002 seviyelerine kadar çekti. Başa baş giden parite Türk şirketleri için önemli bir risk. Dolar bazında maliyetlenen girdiler içeren ve euro üzerinden Avrupa’ya ihraç edilen mal ve hizmetlerde dezavantaj yaratıyor. Şirketler de bu zorluğu aşmak için üretim üslerini Avrupa’da konumlandırarak rekabetin içinde yer alma stratejisini uyguluyor.

YATIRIMLAR HIZ KESMİYOR

Cumhuriyet’in 100’üncü yılının kutlanacağı 2023 küresel rekabetin çok farklı noktalara taşındığı bir yıl olacak. Teknolojideki gelişmeler, tedarik zinciri sorunları, savaş, hammadde fiyatlarındaki oynaklık, küresel enflasyonun akıbeti, paritelerdeki dalgalanmalar, enerji krizi... Tüm bu değişkenler şirketlerin bütçe ve yatırım stratejilerini temelden etkiliyor. Ateş Konca’nın da dikkat çektiği gibi, şirketler stratejilerini ve bütçelerini hazırlarken her zamankinden daha aktif olmak zorunda. Şirketler finansal tablolarını enflasyondan arındırılmış değerlerle incelemeli ve enflasyon ortamındaki rekabet koşullarına hazırlık yapmalı. Bu konularda Türk iş insanlarının kaslarının güçlü olduğu daha önceki deneyimlerden de görülüyor. Keza şirketlerin büyük bir bölümü küresel bilinmezlikle rağmen yatırımlarına devam ediyor hatta verimliliği arttırmak için yeni yatırımlar da yapıyor. Tıpkı satranç maçında birden çok ileri hamleyi görenler gibi doğru bütçeyi hazırlayarak yatırımlarına yön veren şirketlerin, küresel pazarda yükseleceği ve payını arttıracığı bir döneme girdik. □

SIFIR TABANLI BÜTÇE ÇÖZÜM OLABİLİR

■ Bütçelerin sıkı takip edilmesi gereken bu dönemde geleneksel paçal bütçe hesaplamalarından, “Zero-Based Budgeting” olarak bilinen Sıfır Tabanlı Bütçeleme Yönetimine geçiş yapmak ve bunun altyapısını oluşturmak faydalı olabilir.

■ Böylelikle firmalar geçmiş dönem gider kalemlerini enflasyon ve hacim bazında arttırmak yönteminden ziyade, önümüzdeki dönem ne harcarım konularına odaklanarak ilgili kalemlerin bütçesini sıfırdan oluşturarak ilerleme yöntemini seçebilirler.

■ Bu yöntemin amacı daha az harcamaktan ziyade doğru gider kalemlerinin bütçesini oluşturarak kaynakların daha etkin kullanılmasını sağlamak.

■ Gider ve maliyet kalemlerinin gözden geçirilmesi, kaynak israflarının önüne geçecek ve verimliliği arttıracaktır.

■ Onay mekanizmalarında en verimli yöntemler benimsenmeli ve gereksiz tekrarlardan kaçınılmalı.

Serkan Tarmur
 PwC Türkiye,
 Danışmanlık
 Hizmetleri Lideri

BÜTÇE SATRANCI

Harika Güral
 Güral Porselen
 Yönetim Kurulu
 Başkan Yardımcısı

ENERJİ BELİRLEYİCİ OLACAK

Pandemi nedeniyle tüm dünyada yaşanan zorlu süreçte çalışmalarına hız veren Güral Porselen, yeni satış stratejileri ile AB ülkelerinde atağa geçti. Büyük tedarikçiler ve alım gruplarıyla anlaşmalar yaparak katma değerli ürünlerle ihracatta volüm sağladı. Güral Porselen Yönetim Kurulu Başkan Yardımcısı Harika Güral, 2023 bütçesinde enerjinin belirleyici olacağını söylüyor. Maliyet tasarrufu yaparak, karlılığı artıracak şekilde bir stratejiyle ilerlediklerini belirten Güral, "İhracat odaklı büyüyeceğiz, yeni inovasyon olanaklarını araştıracağız. Sermayeye kolay ulaşımın önemli hale geldiği yeni döneme etkin risk yönetimi ile hazırlanıyoruz" diyor.

1 MİLYAR YOLCU

Türk Hava Yolları Yönetim Kurulu ve İcra Komitesi Başkanı Prof. Dr. Ahmet Bolat, "Gelecek dönem için pilot ve kabin memuru alımları ilanlarımızı yayınladık. Şu ana kadar gelen talepler umduğumuz gibi. Yapacağımız bu alımlar markamızın büyümesinde önemli rol oynayacak. Pilot ve kabin memuru sayımızın artması bizimle olan uçuş ekiplerimizin sosyal hayatlarına kadar dokunacak" diye ifade ediyor. Öte yandan başta ABD olmak üzere birçok bölgede çok iyi performans sergilediklerini vurgulayan Bolat, uçak müsaitliği ve pazar koşullarına göre açacakları yeni noktalar ve kapasite artışları ile birlikte ABD'de büyümeye devam edeceklerini söylüyor. Ayrıca Türk Hava Yolları'nın başarılı markası AnadoluJet'in filosunu da yeni nesil uçaklarla gençleştirmek istediklerini ifade ediyor. Özetle 2023 yılına da güçlü bir şekilde hazırlanarak gireceğiz ve kuruluşumuzdan bu yana 1 milyarını yolcumuzu 2023 yılı içinde taşımış olacağız" diyor.

Prof. Dr. Ahmet Bolat
 Türk Hava
 Yolları Yönetim
 Kurulu ve İcra
 Komitesi
 Başkanı

Fatih Uysal
 Norm Holding
 Başkanı

TESLA'DAN SONRA GE İLE ANLAŞTI

Bünyesinde 3 bin 700 kişiyi istihdam eden Norm Holding'in Yönetim Kurulu Başkanı Fatih Uysal, cirolarının yüzde 50'sinin ihracattan geldiğini söylüyor ve ekliyor: "Hammede fiyatları çok arttığı için geçen yılki cironun yüzde 30 üzerindeyiz fakat tonaj açısından değerlendirdiğimizde bu oran yüzde 4'e düşüyor." Enflasyon nedeniyle yurt içinde piyasanın yavaşladığını ifade eden Uysal, Avrupa'da ise enflasyonun panik havası yarattığını aktarıyor. Buna rağmen elektrikli araç gibi bazı sektörlerde ise işlerin hala çok hareketli olduğunu bu nedenle yatırımlara devam ettiklerini söylüyor. Gelecek yıl 150-200 kişiyi daha işe alacaklarını belirten Uysal, ciroda ise yüzde 5-7 aralığında bir artış olmasını bekliyor. Müşteri portföyünde Tesla olan şirket General Electric ile de 3 boyutlu yazıcılar üzerine iş birliği anlaşması yaptı.

ETKİN VE NAKİT YÖNETİM

Yaşar Topluluğu'nun hedefi ana iş kolları olan gıda, içecek ve boya iş kollarına odaklanarak, ülke ekonomisinin ve faaliyet gösterdikleri sektörlerin büyüme oranını üzerine çıkarmak. Yaşar Holding İcra Kurulu Başkanı Dr. Mehmet Aktaş, "Yatırımlarımız sürdürülebilirlik, dijitalleşme ve inovasyon odağında olacak" diyor. Ekonomik gelişmeler, şirketlerin yatırım kararlarını kısa vadelerle gözden geçirmesini zorunlu kılıyor. Aktaş da bütçelenmiş dahi olsa yatırım kararlarını güncel gelişmeler doğrultusunda değerlendirerek uygulamaya aldıklarını söylüyor. Bu noktada önceliği geri dönüşü hızlı, verimlilik artışı getiren, kaynak kullanımını optimize eden, otomasyon ve modernizasyon ağırlıklı olanlara veriyorlar. Özellikle de enerji verimliliği ve yenilenebilir enerji yatırımları Yaşar Topluluğu'nun gündeminde olan alanlar. Bir diğeri ise ihracatta derinleşerek potansiyeli yüksek yeni pazarlara girmek...

Dr. Mehmet Aktaş
 Yaşar Holding İcra
 Kurulu Başkanı

İŞLETME SERMAYESİ ÖNEMLİ

Bütçe hedeflerini bu yıl satış adedi olarak gerçekleştirdiklerini söyleyen Ünal Kocaman, maliyetlerdeki ve özellikle de enerji fiyatlarındaki artış nedeniyle en önemli gündem maddelerinin işletme sermayesini korumak olduğunu vurguluyor. Bir diğer önemli konunun ise hem kendileri hem de ihracat yapan şirketlerin tümü için finansmana erişim sıkıntısı olduğunu belirtiyor. Bu yıl karlılık düşse de satış bazında bütçeyi dengelediklerini aktaran Kocaman, 2023 için ise enerji yatırımlarına ağırlık vereceklerini ve bu alanda 35 milyon euro yatırım yapmayı planladıklarını söylüyor. "Enerji tüketiminin yoğun olduğu bir sektörde çalışıyoruz. Dolayısıyla tedbirlerimiz bu alana yoğunlaşıyor" diyor ve devam ediyor "Daha ucuz kaynaklar bulmak ve işletme sermayesini daha etkin kullanmak için çaba sarf ediyoruz. Halihazırda ciromuz 550 milyon euro ve 3 bin 600 kişiyi istihdam ediyoruz. Gelecek yıl için büyümede hedefimiz yüzde 5, ayrıca 200 kişiyi daha istihdam etmeyi planlıyoruz."

Ünal Kocaman
 CMS Jant
 CEO'su

Pelin Akın Özalp
Akfen Holding Yönetim Kurulu Üyesi

İŞLERE ODAKLANMAK

Akfen Holding'de bütçe hazırlama sürecinde makroekonomik göstergeler ve emtia fiyatlarına yönelik tahminler belirledikten sonra temel senaryoya göre ilerleniyor. Akfen Holding Yönetim Kurulu Üyesi Pelin Akın Özalp, "Tabii bununla sınırlı kalmayıp, iyimser ve kötümser senaryoya göre de ayrı bütçeler de hayata geçiriyoruz" diyor ve şunları aktarıyor: "Bütçe hazırlama sürecinde döviz kurları ve enflasyon oranı tahmini oldukça önem verdiğimiz hususlar." 2023'te ise yol haritalarında mevcut işlere odaklanmak, öngörülemeyen riskleri de dikkate alarak performans kaybını engellemek olacak. Akın, "ikinci olarak yine mevcut işlerimizde yeni normale uyum sağlayarak, ortaya çıkan fırsatları da kullanarak, büyüme alanlarını geliştirmeyi hedefleyeceğiz" diye ekliyor.

GLOBALLEŞMENİN AVANTAJLARI

Arçelik bugün 52 ülkede 81 iştiraki, 9 ülkede 30 üretim tesisi ile küresel beyaz eşya pazarının önde gelen oyuncuları arasında yer alıyor. Şirketin bu yılki cirosunun geçen yıla kıyasla euro bazında yüzde 17 büyümeyle 7.63 milyar euro seviyesinde gerçekleşmesi bekleniyor. Arçelik CEO'su Hakan Bulgurlu, talebin daraldığını ve maliyetlerin arttığını ifade ediyor fakat buna rağmen büyüdüklerini söylüyor. "Dünyanın her yerinde üretip dünyanın her yerine satıyoruz" diyen Bulgurlu, ekliyor: "Dolayısıyla bizim üretim maliyetlerimiz herkesten daha rekabetçi. Pazar daralsa bile Arçelik'in pazar payı artıyor." Arçelik global bir şirket olduğu için ARGE'ye yüzdesel olarak Türkiye'de alışılmışın üzerinde bütçe ayırdıklarını ifade ediyor. Şirket ayrıca yakın zamanda Indesit International JSC ve Whirlpool RUS'un hisselerinin tamamını satın aldı.

Hakan Hamdi Bulgurlu
Arçelik CEO'su

10 MİLYAR LİRA CİRO HEDEFLİYOR

Doğuş Çay bugün Türkiye geneline yayılan 11 üretim tesisinde çay, şeker, salça, içecek ve çips sektörlerinde faaliyet gerçekleştiriyor. 70 bin çiftçiyle çalışan Doğuş Çay, her yıl 1 milyon 300 bin ton tarım ürünü tedarik ediyor. Şu anda Türkiye'de gerçekleşen 280 bin tonluk çay üretiminin yaklaşık 40 bin tonunu Doğuş Çay karşılıyor. 2 bin 700'ü fabrikalarında, genel merkez ve şirketle beraber şirket bünyesinde dörtte biri kadın olmak üzere 4 bin çalışanı istihdam ediyor. Doğuş Çay Yönetim Kurulu Üyesi Bilge Kaan Karakan, şunları söylüyor: "Özel sektörün lider markası olarak bu yılı 7,5 milyar lira ciro ile kapatmayı hedefliyoruz. 2023'te ise yüzde 33'lük artış ile ciromuzun 10 milyar lira olmasını bekliyoruz. Gıda faaliyetlerimiz özelinde 2023'te 10 milyon euro yatırım planımız bulunuyor. Enerji sektöründe 2023'te tamamen aktif hale gelecek bir yatırımımız da söz konusu."

Bilge Kaan Karakan
Doğuş Çay Yönetim Kurulu Üyesi

YÖNETİM YAPISINI GÜÇLENDİRDİ

Holding, dünya genelinde ekonomi alanında yaşanan sıkıntıları bertaraf edecek stratejilerle yeni döneme hazırlanıyor. Son bir yılı değerlendiren İsmail Doğan, "Doğanlar Mobilya Grubu'nda yönetim yapısı üçü kadın bağımsız üyeye daha da güçlendirildi. Ticari unvanımız Doğanlar Mobilya Grubu olarak değişti. Bedelli sermaye artırımına gittik ve teminat çeşitliliğini ve likiditeyi arttırmak amacıyla Pay Rehni Programı uygulamasını devreye soktuk. Bu gelişmelerin yanı sıra; Kuzey Kıbrıs, Senegal, ABD ve İngiltere'de kendi şirketimizi kurarak, mağazalaşmada hız kesmeyerek 600 mağazaya ulaştık" diyor. Esnek üretim modeli uygulamasıyla markalarını güçlendirdiğini dile getiren Doğanlar Mobilya Grubu CEO'su İsmail Doğan, maliyetleri optimize etme amaçlı yurt içinde altı noktada lojistik ve operasyon merkezleri kurduklarını, bu yılı yüzde 80-90 büyüme ile 3.2-3.4 milyar ciroyla kapatacaklarını söylüyor.

İsmail Doğan
Doğanlar Mobilya Grubu CEO'su

Erkut Soyak
Soyak Holding Yönetim Kurulu Başkanı

BALKANLAR AÇILIMI

Gayrimenkul, enerji, çimento ve döküm olmak üzere dört ana sektörde faaliyet gösteren Soyak Holding, çatısı altında 2 bin kişiyi istihdam ediyor. Soyak Holding Yönetim Kurulu Başkanı Erkut Soyak yeni dönemde enerjinin önemini arttığını belirtiyor. Verimliliğin artırılması için yenilenebilir enerji yatırımlarına ağırlık verdiklerini söyleyen Soyak, özellikle de jeotermal ve güneş üzerine kurulu yatırımların ön planda olduğunu söylüyor. Enerji sektöründeki faaliyetlerini özellikle Balkanlar olmak üzere uluslararası boyuta taşıdıklarını ifade ediyor. Bir başka faaliyet alanları döküm için ise "Eski dökümcüyüz. Dünyanın en iyi fabrikalarından birine sahibiz. Bu alanda ilk 5'teyiz. 30 ülkeye ihracat gerçekleştiriyoruz" diyor.

BÜTÇE SATRANCI

Hasan Pehlivan
VitroA Karo CEO'su

HEDEF AVRUPA'DA İLK BEŞ

Hasan Pehlivan, Bilecik Bozüyük'teki yeni tesislerinde VitroA Karo'yu Avrupa'nın lider karo seramik markalarından biri yapma yolunda çok önemli bir mesafe kat ettiklerini belirterek söze başlıyor. Bu sayede yıllık 3,5 milyon metrekare büyük ebatlı porselen karo üretim kapasitesine sahip olan VitroA, Bozüyük kampüsünde yıllık üretim kapasitesini 25,5 milyon metrekareye çıkarırken, yurt dışındaki yatırımlarla birlikte toplamda 30 milyon metrekarelik kapasiteye ulaştı. 2022 sonuna kadar yeni tesis için verimlilik ve modernizasyona yönelik toplamda 25,5 milyon euroluk yatırım planlanıyor. Pehlivan, "Bu tesisimizde de nitelikli, son teknolojilere hakim, yetkin bir iş gücünün istihdamına kapı araladık ve 83 yeni istihdam yarattık" diyor.

ÜRETİM ATAĞINA GEÇTİ

Bilecik'in Söğüt ilçesinde 700 bin metrekare açık alanda vitrifiye ve yer duvar karo seramik fabrikası yatırımı gerçekleştirecek olan Serel Seramik, aynı zamanda Manisa'da mevcut fabrikanın yanında ek bir vitrifiye tesisi de kuruyor. Bilecik ve Manisa'da toplamda 260 bin metrekare kapalı alanda 2 bin 900 ek istihdam sağlayacak olan Serel Seramik, her iki ilin yatırımlar toplamından yıllık 285 milyon euro ciro planlıyor. Elginkan Topluluğu İcra Meclisi Başkanı Gaye Akçen, vitriye fabrikanın yatırım detaylarıyla ilgili şu bilgileri veriyor: "İki etap şeklinde yapılacak vitrifiye fabrikamızın ilk etabını iki yıl içinde tamamlamayı hedefliyoruz. İlk faz, 120 milyon avroya mal olacak ve 800 kişilik yeni istihdam sağlayacak. Yılda 1 milyon adetlik vitrifiye üretim kapasitesine sahip olacak ilk etap yatırımımız ile yılda 55 milyon avro ciro elde etmeyi hedefliyoruz. İkinci etap vitrifiye fabrikamızı ise 60 milyon avro yatırım bedeli ile kuracağız ve burada da yine 800 kişiye istihdam sağlayacağız."

Gaye Akçen
Elginkan
Topluluğu İcra
Meclisi Başkanı

Özcan Tahincioğlu
Tahincioğlu
Gayrimenkul YKB

YENİ ŞİRKETLE CİRO ARTIŞI

Tahincioğlu tamamlanmış ve devam etmekte olan projeleri de dahil bugüne kadar 4 milyon metrekarenin üzerinde inşaat alanı gerçekleştirdi. Gerçekleştirdikleri tüm projelerin çevre dostu bina sertifikasyon sistemi olan Leed sertifikasına sahip olduğunu söyleyen Özcan Tahincioğlu, "Sürdürülebilirlik her yıl olduğu gibi bu yıl da gündemimizin en üst sıralarında yer alacak" diyor. Bu yıl satış ve inşası devam eden Nidapark Çengelköy ile Nidapark İstinye projelerinin yanı sıra Nidapark Göcek projesinin lansmanını gerçekleştiren Tahincioğlu, yılsonuna kadar Bodrum'da Nidapark Gündođan'la birlikte İstanbul'da Nidapark Ataşehir ve Nidapark Beykoz projelerini satışa çıkarmayı hedefliyor. Aynı zamanda Ankara Dikmen'deki projelerinin de devam ettiğinin bilgisini paylaşıyor.

FİNANSAL DİSİPLİNLE KARLILIK ARTIRILACAK

Kimya, liman işletmeciliği, boya sektöründe faaliyet gösteren Polisan Holding CEO'su Mehmet Hacıkamiloğlu önümüzdeki dönemde odaklanarak büyüme planında. Beş yıllık büyüme planında ise yalınlaşma ve özellikle de kimya sektöründe derinleşme oluşturuyor. Buna göre karlı gelir büyümesi ihracat ile desteklenecek, finansal disiplin ile karlılık artırılacak, seçici yatırımlar yapılarak temettü ile dengeli bir sermaye dağılımı oluşturulacak. Bir yandan yatırımlara da devam edilecek. Yeni reçine fabrika yatırımı gerçekleştiren holding, tesisi 2022'de devreye alarak kimya sektöründe kapasite artışı sağladı. Bu yeni yatırım ile aynı zamanda katma değerli yeni bir ürün portföyü yapısı da oluşacağını söyleyen Hacıkamiloğlu, "Bunun için tüm alt sektörlerdeki büyüme olanaklarını değerlendireceğiz" diyor.

Mehmet Hacıkamiloğlu
Polisan Holding
CEO'su

DİNAMİK VE KISA VADELİ PLANLAMA

Akaryakıt ve LPG dağıtım sektöründe 600'ün üzerindeki bayiliği ve 16 bölge yedi yatırım müdürlüğü bulunan Kadoil'in Yönetim Kurulu Başkanı Nergiz Kadoođlu Çiççi, hem akaryakıt hem de dünya petrol fiyatlarıyla ilgili dalgalanmanın sözü konusunu hatırlatarak "Umut ediyorum ki sektör sonbahar içinde daha iyi bir noktaya gelecek" diyor. Çiççi, bu tarz dalgalanmaların olduğu bir konjunktürde planlamaların artık çok daha dinamik ve kısa vadeli olduğuna değinirken aynı zamanda dijitalleşmenin ve doğru verinin önemine vurgu yapıyor. Pandemiye herkesin eve teslimata yöneldiğini söyleyerek akaryakıtta bunun mümkün olmadığını fakat 7/24 açık noktalar olma özelliklerinden dolayı tüketicilerin farklı ihtiyaçlarına cevap verebilmeleri gerektiğini söylüyor. Çiççi "Şu anda çok önemli projelerimizi devreye aldık ve bunun devamı da gelecek" diyor.

Nergiz Kadoođlu Çiççi
Kadoil Yönetim
Kurulu Başkanı
Vekili

BÜTÇE SATRANCI

Hakan Aydoğdu
Tezmaxsan Genel
Müdürü

**ÜRETİMİ 10 KAT
ARTIRACAK**

Tezmaxsan'ın ilk adımlarını bu yıl içinde attığı fakat 2023'te tamamlayacağı iki yatırımı bulunuyor. İlki Sivas Nuri Demirağ Organize Sanayi Bölgesi'nde temeli atılan fabrika. Tezmaxsan Genel Müdürü Hakan Aydoğdu "Bu fabrika sayesinde kısa vadede robotlu otomasyon sistemleriyle CNC Tezgah üretim kapasitesini 10 kat artıracacağız. İhracat potansiyelimizi genişleterek çözümlerimizi dünyanın dört bir yanına sunacağız." İlk etapta 10 milyon euro ihracat getirmesi amaçlanan fabrikanın 2023'ün ilk aylarında hizmete girmesi planlanıyor. Şirketin bir diğer yatırımı ise tüm Türkiye'deki tedarikçilerin kendi online mağazalarını açarak ürünlerinin satışını gerçekleştireceği ve Türkiye'de kendi sektöründe ilk olma özelliğini taşıyan ve Mart 2023'te açılacak Parkurda Pazaryeri projesi.

**YURT DIŞINDAKİ
PROJELER AĞIRLIKTA**

İhracat ağırlıklı çalıştıklarını vurgulayan Ant Yapı Yönetim Kurulu Başkanı Mehmet Okay, "Rusya, İngiltere, ABD ve Türkiye'de projelerimiz devam ediyor. Yılı da 1 milyar dolar ciro yapıyoruz. Her sene yüzde 10 büyüyoruz. 2023'te de benzer şekilde büyüyerek, istihdamı yüzde 10 artırmayı planlıyoruz" diyor.

Mehmet Okay
Ant Yapı Yönetim
Kurulu Başkanı

YENİLİKÇİ BAKIŞ

Boyner'in yakın zamanda hayata geçirdiği en büyük yeniliklerden biri Boyner Now oldu. Sipariş anında ödeme yapılmaması, siparişin ev, ofis, restoran fark etmeden istenilen adrese 90 dakikada teslim edilmesi, farklı bedenlerin sepete eklenmesi gibi üç büyük yenilik Boyner Now'da bir araya getirildi. Boyner Büyük Mağazacılık CEO'su Eren Çamurdan, "All-line strateji odağı ve tüm bu yenilikçi çalışmalar sonucunda 2022 satışlarımızın 2019'a göre yüzde 190 artışla kapanacağını öngörüyoruz" diyor. 98 mağazalarından 14'ünde Boyner Cadde ile başka bir dönüşümü başlattıklarını ifade eden Çamurdan şunları söylüyor: "2024 sonuna kadar 30 mağazamızı daha dönüştürmeyi hedefliyoruz. Şu an biri Boyner Cadde diğeri Boyner Pangaltı olmak üzere 2 Costa Coffee bulunuyor. Sene sonuna kadar bu sayıyı altıya çıkarmayı hedefliyoruz."

Eren Çamurdan
Boyner Büyük
Mağazacılık
CEO'su

**Talip Murat
Kolbaşı**
Arzum Yönetim
Kurulu Başkanı

**ESNEK ÜRETİM
YAPIYORUZ**

"650 farklı ürünümüz var ve senede yaklaşık 4 milyona yakın ürün satıyoruz ama fabrikamız yok" diyor Murat Kolbaşı, "Dolayısıyla tedarik zincirinde oluşabilecek problemleri biz daha 90'larda kısmen öngördük." Şirket bugün ürünlerinin bir kısmını Türkiye'de, kalan kısmını ise Batı ve Doğu Avrupa'da iş birliği yaptığı üreticiler vasıtasıyla kullanıma hazır hale getiriyor. İç piyasa ve dış piyasadaki üretim oranlarının yarı yarıya olduğunu ifade eden Kolbaşı bu yöntemin kendilerine hareket kabiliyeti yarattığını söylüyor. Şu anda üretimdeki ibrenin yavaş yavaş Türkiye lehine kaydığını da belirtiyor. Küresel krizlere karşı alternatiflerini hep açık tutarak ilerleyen şirketin bugün Hong Kong'dan Almanya'ya kadar pek çok ülkede ofisi var. Kolbaşı, bu ofislere yakında ABD'nin de ekleneceğini söylüyor.

DIŞ KAYNAK KULLANMIYOR

Oğuz Gıda CEO'su Enes Örer, 2023 hedeflerini pazar payını ikiye katlayarak cirolarını 4 milyar liraya taşımak olduğunu söylüyor. 103 ülkeye ihracat yapan marka ağırlıklı olarak Orta Doğu pazarına ürün gönderiyor. Oğuz Holding CEO'su Enes Örer büyüme stratejilerinin temelinde A'dan Z'ye üretimi kendilerinin gerçekleştirdiğini bu sayede rekabet avantajı elde ettiklerini vurguluyor. Bu stratejiyi de detaylandırıyor: "Halihazırda beş fabrikamız bulunuyor. Soğuk ve alkolsüz tüm içecek ürünlerini tüm gramaj ve ambalajlarda üretme becerisine, know-how bilgisine tecrübesine ve son teknoloji hatlarla donanmış tesislere sahibiz. En önemli prensibimiz gıdanın bütün sürecini yönetebileceğimiz işlere girmek. Dış kaynak kullanmıyoruz. Üretimi kendimiz yapıyoruz. Lojistiği de kendi araç filolarımızla sağlıyoruz. Bu sayede hem rekabet avantajı elde ediyoruz hem de kendi ürünlerimizin kalitesini yine kendimiz belirleyebiliyoruz."

Enes Örer
Oğuz Gıda
CEO'su

DIKEY ENTEGRE ÜRETİM

Renan Gökyay, 2022'de euro bazında gelirlerini artırdıklarını belirterek kapasitelerini günlük 800 koltuğa çıkarmaya çalıştıklarını, 2023 yıl sonu hedefi olarak da bu kapasitenin yarısını ihraç etmeyi hedeflediklerini söylüyor. 48-50 milyon euro ciro ile 2022'yi bitirmeyi hedefleyen Gökyay, ciro içinde ihracatın bu yılki payının da yüzde 40-45, 2023'te ise yüzde 50-60'ların üzerine çıkacağını öngörüyor. 2022'nin son çeyreği ve 2023'ün tamamında otomasyon yatırımları artırılabilecek.

Renan Gökyay
Nurus Yönetim
Kurulu Başkan
Yardımcısı ve Baş
Tasarımcısı

BÜTÇE SATRANCI

Sami Aslanhan
Kontrolmatik
Teknoloji YKB

BİR İLKE İMZA ATTIK

"11 farklı şehirde 66 adet elektrikli araç şarj istasyonu kurma projelerini hayata geçirirken çözüm odaklı yaklaşımımız ile istikrarlı bir şekilde büyümeye devam ediyoruz" diyen Aslanhan, şu anda yüzde 60'ından fazlası mühendisten oluşan 350'den fazla kişiye istihdam sağladıklarını söylüyor. İştiraklerinden Pomega Enerji Depolama Teknolojileri'nin litium-iyon pil hücre fabrikasının 2023'te devreye alınmasıyla ilk etapta 250, tüm fazlar tamamlandıktan da 600 kişiye ek istihdam sağlanacak. Pomega ile ilgili hedeflerinden bahseden Arslan şöyle diyor: "Ankara'da enerji depolama sistemleriyle ilgili faaliyet gösterecek tesisi tamamlarken, litium iyon batarya hücresinden, modül ve konteyner çözümlerine kadar tamamını kendimiz üreteceğiz. Kendi enerji depolama tesisi projemiz ile ülkemizde bir ilke imza attık."

5G PROJELERİ HAZIRLANIYOR

Vodafone'nun ana hedefi 2025'e kadar bünyesindeki 13 şirketle Türkiye'nin en hızlı büyüyen yeni nesil bağlantı ve dijital servisler şirketi olmak. Başka bir deyişle, sadece iletişim hizmetleri sunmanın ötesine geçen holding; dijitalleşmenin gücünü kullanarak, dijital pazaryeri, finans ve sigorta hizmetleri sağlayıcısı, dijitalleşmek isteyen işletmelerin en önemli destekçisi olma yönünde adımlar atıyor. Bu hedefe ulaşmak için "Yeni Nesil Bağlantı, Dijital Operatör ve Kurumsal Çözümler" unsurlarından oluşan planına odaklanmaya devam ediyor. Vodafone için oldukça önemli olan ve 2023'te gerçekleşeceği açıklanan 5G ihalesi için holdingin hazırlıkları sürüyor. Vodafone Türkiye CEO'su Engin Aksoy, "5G ile hizmet ve üretim sektörlerinde akıllı sistemlerin kullanımını yaygınlaştıracak, özelleştirilmiş şebekeler ile güvenlik ve şebeke yönetim etkinliğini artıracak projelerle geçireceğiz" diyor.

Engin Aksoy
Vodafone Türkiye
CEO'su

TEDARİK GÜÇLENDİRİLECEK

Doruk Un, beş yıllık projeksiyonda perakende başta olmak üzere tarım ve tohumculuk, noodle ve makarna, yem ve yem hammaddeleri alanında 1.1 milyar lira yatırım gerçekleştirmeyi planlıyor. Ek olarak kendi enerji ihtiyacını karşılamaya yönelik RES ve GES yatırımı planlayan Doruk Un, 41 ülkeye gerçekleştirdiği ihracatın yanı sıra Panpan markası ile perakende un pazarında da etki yaratmaya hazırlanıyor. Doruk Un Yönetim Kurulu Başkanı ve CEO'su Gürsel Erbağ, Geçen yıl 1.8 milyar lira cirolarını yeni yatırımlarla birlikte beş yılda 7.25 milyar liraya çıkaracaklarını söylüyor.

Gürsel Erbağ
Doruk Un
Yönetim Kurulu
Başkanı ve CEO'su

İÇ PİYASAYA AĞIRLIK VERECEK

2023'te yapacakları yatırımlarla ilgili tüketici yönelimlerine göre adımlar atacaklarını ifade eden Adem Atmaca, buna örnek olarak en büyük inc tv üretimini gösteriyor. Halen 65 inç olan tv grubuna 2023'te 75 inç'i ekleyeceklerini söylüyor. Yalnızca 50 inç ve üzeri televizyonlarda webOS işletim sistemini kullandıklarını belirten Atmaca, "Bu işletim sistemine ilgi yoğun. Bu nedenle küçük ekran TV'lerimizde de webOS işletim sistemini kullanmayı planlıyoruz" diyor. Gelirlerinin büyük kısmı yurt dışı satışlardan sağlayan Sunny, Avrupa'da yaşanan durgunluğa rağmen adetsel bazda yüzde 20'lik bir büyüme hedefliyor.

Adem Atmaca
Sunny Elektronik
Yönetim Kurulu
Başkanı

ÖZ SERMAYEMİZLE BÜYÜYÜRÜZ

Mepsan Yönetim Kurulu Üyesi Berkehan Bulgurcu 2023'te devlet regülasyonu dahilinde akaryakıt sektöründe yazarkasa değişimi yaşanacağını söyleyerek devam ediyor: "Bu alanda onay almış üç firmadan biriyiz. Bunun için İzmir Menemen'de bir ARGE merkezi kurduk. Yine İzmir'de Organize Sanayi Bölgesinde akaryakıt sektöründe kullanılan pompa tabancasının üretimine başlıyoruz. Bu üründe şu anda yerli üretim yok."

Berkehan Bulgurcu
Mepsan Yönetim
Kuruldu Üyesi

Esat Kocadağ
Espressolab
Kurucu Ortağı

YAYILMACI POLİTİKA

Yerli bir marka olarak 3'üncü nesil kahve akımının dünyadaki önemli temsilcilerinden biri haline gelen Espressolab, globalleşme hamleleriyle pazardaki konumunu daha da ileriye taşıyor. Şirket eylülde İstanbul Merter'de 50 milyon liralık yatırımla Avrupa'nın en büyük kahve deneyim merkezi Espressolab Roastery'yi açtı. 6 bin metrekare genişliğindeki Türkiye'nin ilk karton fabrikasının dönüştürülmesiyle inşa edilen ve Espressolab'ın Türkiye'deki 100'üncü mağazası olan Espressolab Roastery ile kahve kavurma kapasitesi de aylık 35 tona çıkmış oldu. Espressolab Kurucu Ortağı Esat Kocadağ, "Dünya genelinde 11 ülkede 165 mağazamızla hizmet veriyoruz" diyor ve ekliyor: "2023'te yurt içi ve yurt dışında toplam 350 mağazaya ulaşmayı ve 2 bini aşkın personeli istihdam etmeyi planlıyoruz."

Türkiye, 2021 yılında 'dünyanın en büyük 20 ekonomisi liginden düşerek, 21. sıraya geriledi. IMF'nin Nisan 2022 tarihli Dünya Ekonomik Görünüm Raporu, 2027 yılı sonuna kadar ülke ekonomilerinin ne durumda olacağına dair tahminlerde bulunuyor. Peki Türk iş dünyası 2022 ve sonrası büyümeyi nasıl öngörüyor? Geleceğe yönelik öngörüler neler?

ŞULE LALELİ

ÜLKE EKONOMİLERİNDE yaşanan gelişmeler her yıl IMF'nin nisan ve ekim aylarında iki kez mercek altına alınıyor. Türkiye'nin 2021'de gayrisafı yurtiçi hasılası (GSYH) 806,8 milyar

dolar oldu. Cumhuriyet'in 100. yıl dönümü 2023 yılında Türkiye'nin en büyük 23. ekonomi sıralamasını koruyacağı tahmin ediliyor. IMF'ye göre Türkiye 2024, 2025 ve 2026 yıllarında ise dünyanın en büyük 22. ekonomisi olacak. Türkiye'nin en büyük 20 ekonomi arasına döneceği tarih ise 2027. Türkiye ekonomisinin 2027 yılını

19. sırada tamamlaması bekleniyor. 2027'de Türkiye'nin GSYH'sinin 1 trilyon 136 milyar dolara yükselmesi bekleniyor.

FINANS VE SİGORTA FAALİYETLERİ 2022 YILI İKİNCİ ÇEYREĞİNDE YÜZDE 26,6 ARTTI

GSYH'yi oluşturan faaliyetler incelendiğinde; Türkiye'nin 2022 yılı ikinci çeyreğinde bir önceki yıla göre zincirlenmiş hacim endeksi olarak; finans ve sigorta faaliyetleri yüzde 26,6, hizmet faaliyetleri yüzde 18,1, mesleki, idari ve destek hizmet faaliyetleri yüzde 11,0, sanayi yüzde 7,8, bilgi ve iletişim faaliyetleri yüzde 5,3, gayrimenkul faaliyetleri yüzde 4,1, diğer hizmet faaliyetleri yüzde 1,9 ve kamu yönetimi, eğitim, insan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri yüzde 1,7 arttı. Tarım, ormancılık ve balıkçılık yüzde 2,9 ile inşaat sektörü ise yüzde 10,9 azaldı.

TÜRKİYE'DE POLİTİKA FAİZİ BİR SİNYAL ARACI

Son yayınlanan Küresel Ekonomik Beklentiler raporunda, gelişmekte olan ekonomilerde kalıcı bir toparlanmanın önünde ortaya çıkan yeni engeller hakkında güncel değerlendirmeler yapıyor. Bunların borçlar hakkındaki ilk bölümü, gelişmekte olan ekonomilerde sürdürülebilir olmayan borçların yönetilmesine yönelik en son uluslararası girişimi -G20 Ortak Çerçevesi- borçların hafifletilmesine yönelik daha önceki eşgüdümlü girişimler ile karşılaştırıyor.

Aralarında Clemens Graf'e'nin de olduğu ekonomistler, Türkiye döviz rezerv artışlarına dikkat çekti ve bu artışta yaklaşık 15 milyar dolarlık bir yabancı girişinin etkili olduğunu hesapladı. Bu rezerv artışının dış fonlama açığını kapamak için para politikasını sıkılaştırma ihtiyacını ciddi ölçüde azalttığını belirten ekonomistler "Karar vericiler bu alanı büyümeyi desteklemek üzere kullanacak" değerlendirmesini yaptı.

Ekonomistler yüzde 75 olan yıl sonu tüketici enflasyonu tahminlerini revize etmedi. Faiz tahmininin de değişmediği raporda Goldman ekonomistleri "Bize göre Türkiye politika faizi finansal koşullara doğrudan etki yapmak yerine bir sinyal aracı gibi kullanılıyor. Bu doğrultuda son faiz indirimini sıkılaştırma olmayacağı sinyali olarak görüyoruz" ifadesine yer verdi. Uluslararası kredi derecelendirme kuruluşu Moody's de dün yayınladığı "Global Makro Görünüm 2022-23 Raporu"nda Türkiye için 2022 büyüme ve enflasyon beklentisini yukarı yönde revize etmişti.

BEKLENTİLER & TAHMİNLER

ORHAN TURAN
TUSIAD Yönetim Kurulu Başkanı

Enflasyonla doğru yöntemlerle baş edilebilir

"Düşük faiz politikası tercihinin başladığı 2021 Eylül ayından bu yana enflasyon ve kurda rekorları gören ekonomide, yavaşlama şiddetlendi. Enflasyonla doğru yöntemlerle mücadele etmiyoruz. Büyüyoruz ama fakirleşerek büyütüyoruz. Sağlıklı olan, verimlilik artışı ile uzun vadeli bir büyümeyi kalkınmayı yakalamak. Bu hedefe ulaşabilmemiz için öncelikle ekonomide fiyat istikrarını sağlamamız gerekiyor. Enflasyon kalıcı şekilde düşmediği müddetçe, ekonomiden arzu ettiğiniz performansı almamız olası değil. Özellikle enflasyonla doğru yöntemlerle mücadele edemediğimiz için, konan hedeflerin bugün oldukça uzağında."

İSMAİL GÜLLE
TİM Başkanı

300 milyar dolar ihracat hedefi

"2023 yılının 242 milyar dolar olan OVP'deki ihracat hedefini 2022 yılında gerçekleştireceğiz. Artık Türkiye'nin ihracat kapasitesi hacmi aylık 20 milyar dolar ve üzeridir. 2026'da, beş sene gibi kısa bir sürede 300 milyar dolara ulaşacağız. Hayalimiz ve hedefimizi Türkiye'yi dış ticaret fazlası veren bir ülke haline getirmektir. İhracatımızın yıllık tonajı 172 milyona ulaştı. 300 milyar dolar ihracat hedefimize ulaştığımız noktada tonaj hacminin de 250 milyon tona çıkmasını bekliyoruz."

ERDAL BAHCIVAN
İSO Başkanı

Sanayi önemli katkı sağlayacak

"Sanayi sektörümüzün büyüme içindeki payını koruduğunu, sanayinin büyümeye değerli katkısını sürdürmekle birlikte, bir durağanlaşmanın da hafiften kendini göstermekte olduğunu söylememiz gerekiyor. İçinde bulunduğumuz çeyrekteki bu öncü göstergeler, bize sanayinin güncel sorun ve beklentilerinin bitirilebilmesinin, sanayimizin büyümeye istikrarlı katkısını sürdürülebilmesi açısından ne kadar önem arz ettiğini ortaya koyuyor."

ŞEKİB AVDAGIÇ
İTO Başkanı

İhracat kalemleri artacak

"Küresel ekonominin yavaşladığı bir süreçte Türkiye ekonomisinin yılın ikinci çeyreğinde elde ettiği yüzde 7,6'lık büyüme istihdam, üretim ve ihracatımızın geleceği adına umut vericidir. Bizi memnun eden asıl husus en yakın ticaret partnerimiz Avrupa'da işlerin durgunlaştığı bir dönemde dahi ekonomik büyümemizin yatırım ve ihracat kalemleri tarafından desteklenmesidir."

74 FORTUNE TÜRKİYE EKİM 2022

TÜRK İŞ DÜNYASININ RADARINDAKİ BÖLGELER VE BÜYÜME HIZLARI

DOĞU ASYA VE PASİFİK

Büyüme hızının 2022 yılında yavaşlayarak yüzde 5,1'e inmesi, sonrasında 2023 yılında hafif bir hızlanma ile yüzde 5,2'ye ulaşması bekleniyor.

AVRUPA VE ORTA ASYA

Büyüme hızının 2022 yılında yavaşlayarak yüzde 3,0'a inmesi, 2023 yılında ise yüzde 2,9'a inmesi bekleniyor.

LATİN AMERİKA VE KARAYİPLER

Büyüme hızının 2022 yılında yavaşlayarak yüzde 2,6'ya inmesi, sonrasında 2023 yılında yüzde 2,7'ye ulaşması bekleniyor.

ORTA DOĞU VE KUZAY AFRİKA

Büyüme hızının 2022 yılında artarak yüzde 4,4'e çıkması, 2023 yılında ise yavaşlama ile yüzde 3,4'e inmesi bekleniyor.

GÜNEY ASYA

Büyüme hızının 2022 yılında artarak yüzde 7,6'ya çıkması, 2023 yılında ise yavaşlayarak yüzde 6,0'a inmesi bekleniyor.

SAHRA ALTI AFRİKA

Büyüme hızının 2022 yılında artarak yüzde 3,6'ya çıkması, 2023 yılında hızlanmaya devam ederek yüzde 3,8'e ulaşması bekleniyor.

TÜRKİYE'NİN CARİ AÇIK-BÜYÜME ORANLARI

Yıllar	Cari Açık/GSYH	Büyüme
2003	-2,5	5,6
2004	-3,6	9,6
2005	-4,4	9,0
2006	-5,9	7,1
2007	-5,7	4,7
2008	-5,3	0,8
2009	-1,8	-4,7
2010	-6,1	8,5
2011	-9,6	11,1
2012	-6,1	4,8
2013	-7,7	8,5
2014	-5,5	5,2
2015	-4,4	6,1
2016	-4,0	2,9
2017	-3,5	7,4
2018	-3,6	2,6
2019	0,7	0,9
2020	-4,9	1,8
2021	-1,9	11,0
2022*	-6,1	7,6

NURETTİN ÖZDEBİR

ASO Başkanı

Gelir adaleti sağlanmalı

"Küresel tedarik zincirinin bozulduğu ve resesyon beklentilerin güçlendiği, krediye ulaşma maliyetinin arttığı bir dönemde yüksek büyüme rakamına ulaşmamız oldukça önemli. Büyümenin topluma yansımaları da önemli. Çalışanların işgücü ödemelerinin payı yılın birinci çeyreğinde yüzde 31,5 iken, bu çeyrekte yüzde 25,4 seviyesine gerilemesi, gelir adaleti açısından dikkat edilmesi gereken oldukça önemli bir husus olarak görülmelidir."

NAİL OLPAK

DEİK Başkanı

Büyüme yüzde 4 bandında olacak

"DEİK olarak yılsonu büyümesinin yüzde 9 bandında olacağını ifade etmiştik. Bugünkü tabloya baktığımızda, son çeyrekte yüzde 4 bandında bir büyüme hesabıyla da yıl sonu büyüme tahminimizi çift hane seviyesinde beklediğimizi belirtmek istiyorum. Büyümenin kaynaklarına baktığımızda, mal ve hizmet ihracatının yüzde 25,6 oran ile en yüksek katkıyı verdiğini görüyoruz. Tüketim harcamaları ve kamu harcamaları ise yüzde 9,1 ve 9,6 büyüme oranları ile büyümenin diğer itici gücü olan ana iki kalem oldu. Geçen yıl pandeminin etkileri sebebiyle turizm sektöründe yaşanan sert daralma kısmen toparlandı. Salgının yıkıcı etkilerinin küresel düzeyde hafiflemesiyle birlikte ihracatın geçen yılki daraltıcı etkisine son verdiği ve net dış ticaretin büyümeye pozitif katkı sağlayıcı tarafa geçtiği bir görünüm hakim."

AYHAN KÖSE

Dünya Bankası Beklentiler Grubu Direktörü

Ekonomi reformlar gerektiriyor

"Hasıla ve yatırım artışında öngörülen yavaşlama, sınırlı politika hareket alanı ve görünümü gölgeleyen önemli riskler ışığında, yükselen ve gelişmekte olan ekonomilerin maliye ve para politikalarını dikkatli bir şekilde kalibre etmeleri gerekecektir. Aynı zamanda pandeminin izlerini silmek için reformlar yapmaları gerekmektedir. Bu reformlar, yatırım ve insan sermayesini iyileştirecek, gelir ve cinsiyet eşitsizliğini tersine çevirecek ve iklim değişikliğinin getirdiği zorluklarla başa çıkacak şekilde tasarlanmalıdır."

MARI PANGESTU

Dünya Bankası Kalkınma Politikaları ve Ortaklıkları Başkan Yardımcısı

Finansal kaynaklar kapsayıcı olmalı

"Politika yapıcıların önümüzdeki birkaç yıl içerisinde yapacakları tercihler, önümüzdeki on yılın gidişatını belirleyecek. Acil olarak ele alınması gereken öncelik, pandeminin kontrol altına alınabilmesi için aşılardan daha geniş ve adil bir şekilde dağıtılmasını sağlamak olmalı. Ancak, kalkınma sürecindeki artan eşitsizlik gibi geri gidişlerin üstesinden gelebilmek, sürekli destek sağlanması gerekecektir. Borçların yüksek seviyelerde olduğu bir dönemde, gelişmekte olan ekonomilerin yeşil, dayanıklı ve kapsayıcı kalkınmayı başarmaları için finansal kaynaklarını genişletmeye yardımcı olmak amacıyla küresel işbirliği gerekli olacaktır." ■

EKOZYON Ahmet KIZILYAR

dataposta6746@gmail.com

STANDART&POORS TÜRKİYE'NİN KREDİ NOTUNU DÜŞÜRDÜ

Uluslararası Kredi Derecelendirme Kuruluşları'ndan biri olan Standart&Poors (S&P) Türkiye'nin kredi notunu B+'dan B'ye düşürdü. Konuyla ilgili yapılan açıklamada; "Lira'daki değer kaybının sürmesinin kamu borcu dolarizasyonunun artması ve hatırı sayılır hazine garantileri göz önünde bulundurulduğunda, Türkiye'nin finansal istikrarı ve kamu maliyesi üzerinde olumsuz sonuçları olacaktır" şeklindeki açıklamasıyla Türkiye'yi Moğolistan ve Mısır ile eşit düzeye çekerken Kuruluş, Türkiye'nin "negatif" olan kredi notu görünümünü ise "durağan" seviyesine çıkardı. Bu yönde alınan son bilgilere göre S&P'nin New York'ta piyasaların kapanmasının ardından yayımladığı açıklamada, "Türk politika yapıcılar, 2023'teki parlamento ve cumhurbaşkanlığı seçimleri öncesi finansal ve parasal istikrar yerine büyümeye öncelik veriyor" denildi. S&P, ekonomik büyümeyi teşvik etmek için faizlerin düşük tutulmasına yönelik mali ve parasal düzenlemelerin, "tasarruf aracı olarak TL'ye olan güveni daha da azaltma riski doğurduğunu" belirtiyor.

S&P'un Türkiye'nin kredi notunu düşürmesine yön elik açıklamasının detayında; "Lira'daki değer kaybının sürmesinin de kamu borcu dolarizasyonunun artması ve hatırı sayılır Hazine garantileri göz önünde bulundurulduğunda, Türkiye'nin finansal istikrarı ve kamu maliyesi üzerinde olumsuz sonuçları olacaktır" ifadesinin kullanıldığı izlendi. Gerçekte bu kapsamdaki Türkiye'nin kredi notuyla ilgili önceki gelişmelerde Uluslararası derecelendirme kuruluşlarından Moody's de geçen Ağustos ayında Türkiye'nin kredi notunu "B2"den "B3"e düşürürken not görünümünü "negatif"ten "durağan"ayükseltmişti. Bu arada Fitch Ratings ise Temmuz'da Türkiye'nin kredi notunu B+'dan B'ye indirip görünümünü "negatif" olarak teyitmişti. Mevcut tüm gelişmeler değerlendirildiğinde; siyasi otoritenin kendine göre uyguladığı ekonomik modele göre çift rakamlarda hızlı artışını sürdüren ve Ağustos ayı itibarıyla TÜİK'e göre %80 leri geçen yüksek enflasyon yerine büyümeyi önceliklendirmesi popülizmle eşleşen bir uygulama.

Mamafih temel girdiler arasında yer alan elektrik, doğal gaz ve akaryakıt kapsamında ki benzin ve motorine yapılan süregelen zamların bir türlü arkası kesilmediği gibi; özellikle akaryakıt zamlarının gel diği noktada gıda maddelerindeki zamların da de vâm etmesi yüksek enflasyonun hiperenflasyona doğru hızla yol almasına zemin hazırlıyor. Nitekim en son **İstanbul Sanayi Odası** nca gerçekleştiren beklenti anketlerine göre Eylül/2022 Ayı enflasyon beklentisinin %3,5 çıkması bu durumun açık kanıtı niteliğinde. Bu anlamdaki Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası paylaştığı (TCMB) eylül ayı piyasa katılımcıları anketi sonuçlarına da bakıldığında ise; Katılımcıların cari yıl sonu tüketici enflasyonu (TÜFE) beklentisi bir önceki anket döneminde yüzde 70,60 iken bu anket döneminde yüzde 67,73 oldu. 12 ay sonrası TÜFE beklentisi bir önceki anket döneminde yüzde 41,99 iken, bu anket döneminde yüzde 36,74 oldu. 24 ay sonrası TÜFE beklentisi ise aynı anket dönemlerinde sırasıyla yüzde 24,35 ve yüzde 20,63 olarak gözüküyor.

Sonuç olarak, TCMB'nin 2022 yılı Eylül ayı anket döneminde katılımcıların 12 ay sonrası ilişkin ihtimal tahminleri değerlendirildiğinde TÜFE'nin ortalama olarak yüzde 31,26 ihtimalle yüzde 30,00 -36,99 aralığında, yüzde 38,45 ihtimalle ise yüzde 37,00 - 43,99 aralığında artış göstereceği öngörülken, aynı anket döneminde nokta tahminler esas alınarak yapılan değerlendirmeye göre ise katılımcıların yüzde 22,86'sının beklentilerinin yüzde 30,00-36,99 aralığında, yüzde 42,86'sının beklentilerinin yüzde 37,00-43,99 aralığında olduğunu gözlemlendiği açıklanıyor. Geline bu noktada TCMB'nin aylık enflasyon beklenti anket sonuçlarına bakıldığında oldukça iyimser olunduğu gözlemlenirken; TÜİK'in Yurt İçi Üretim Fiyat Endeksindeki (Yİ-ÜFE) Aylık verilerin de dikkate alınmasında yarar var. Çünkü TÜFE enflasyonu aylık verileri reel anlamdaki fiili yüksek enflasyonun altında olsa bile hiç değilse gelecek dönemler deki enflasyon artışına önemli sayılabilecek şekilde ışık tuttuğu görülüyor.

Bakan Özer: "Son 20 yılda eğitimin önündeki katasayı ve başörtüsü gibi antidemokratik engeller kaldırıldı"

Milli Eğitim Bakanı Mahmut Özer, Kütahya programı çerçevesinde gerçekleştirilen 2022-2023 Eğitim Öğretim Yılı Değerlendirme Toplantısı'nda kentte görev yapan okul yöneticileri ve öğretmenlerle bir araya geldi. Özer, son 20 yılda eğitimin önündeki katasayı, başörtüsü gibi antidemokratik engellerin kaldırıldığını ifade etti.Haberi 5'TE

Bakan Özer: "Son 20 yılda eğitimin önündeki katsayı ve başörtüsü gibi antidemokratik engeller kaldırıldı"

Millî Eğitim Bakanı Mahmut Özer, Kütahya programı çerçevesinde gerçekleştirilen 2022-2023 Eğitim Öğretim Yılı Değerlendirme Toplantısı'nda kentte görev yapan okul yöneticileri ve öğretmenlerle bir araya geldi. Özer, son 20 yılda eğitimin önündeki katsayı, başörtüsü gibi antidemokratik engellerin kaldırıldığını ifade etti.

Hezar Dınarı Kültür Merkezinde düzenlenen programda konuşan Millî Eğitim Bakanı Mahmut Özer, Kütahya ziyaretinde kentte eğitimcilerini değerlendirmeye imkân bulduklarını belirtti. Özer, 2021-2022 eğitim öğretim yılını çok başarılı bir şekilde tamamladıklarını hatırlatarak, "Gerçekten biz diğer okulları açmamasaydık, kararı bir duruş sergilemeseydik, Türkiye'de okulların açık kalması bir eğitim meselesi olmaktan çıkıp artık bir millî güvenlik meselesi olmuştur." sözünün arkasında durmamasaydık bu ülke gerçekten çok ciddi maliyetler ödeyecekti çünkü ülkemizin en kalıcı sermayesi, aslında birik sermayesi, beşeri sermayesi, insan kaynağı... Bu insan kaynağının şekillenmesi, niteliğinin arttığı yerler de okullardır. Sadece bilşsel beceriler anlamında değil, aynı zamanda bilşsel olmayan beceriler anlamında ve toplumdaki tüm eşitsizliklerin minimize edildiği yerler, okullar. Onun için kapalı olan dönemde sadece kaybedilen öğrenme kayıpları değil, okul herhangisi bir öğrenci için en fazla anlam ifade ediyorsa en fazla kaybeden onlar oldu. İşte sizlerle birlikte el ele vererek bu sürece katkı sağlıyoruz, sadece bir neslin kazanılması değil, aynı zamanda Türkiye'nin çok hızlı normalleşmesini sağladı. Bu tarihi adımı katkınızdan dolayı ben Millî Eğitim Bakanlığı olarak şükranlarımı ifade etmek için çok basit bir şekilde hepinize teşekkür belgesi gönderdim. Bu popülist bir yaklaşım değildi. Bunun tamhi önemini Türkiye Cumhuriyeti Devleti'nin geleceği açısından ne kadar kritik olduğunu işaret etmek içindi. Onun için ben hepinize minnettarım. Hepinize teşekkür ediyorum. Sizlerle yol yürümekten dolayı da büyük mutluluk duyuyorum" dedi.

17 Haziran'da 2021-2022 eğitim öğretim yılı kapandıktan sonra yeni dönem için çok hızlı bir şekilde hazırlıklara başladıklarını anımsatan Özer, "İstedik ki 2023 yılında cumhuriyetimizin 100. yılına giren eğitim öğretimimiz çok daha hızlı bir şekilde çok güzel bir başlangıç yapılsın. Bunun için İstanbul'da yaklaşık dört bin okul yöneticisiyle bir araya geldik. Hem bir yıllık eğitim dönemdeki eğitim politikalarını karşıklı tartıştık hem de yeni eğitim öğretim yılına hazırlanmaya ilgili neler yapabiliriz, hangi adımları atabiliriz, bunun değerlendirilmesini yaptık ve orada bir gelenek başladı. Artık gittiğimiz her ilde okul yöneticilerimizle bir araya gelip hem eğitim politikalarını karşıklı konuşmaya hem birlikte değerlendirme yapmaya ihtiyacımız olduğu için bu geleneği sürdürmeye devam ediyoruz" ifadelerini kullandı. 2022-2023 eğitim öğretim yılında, son yirmi yılda eğitimde fırsat eşitliğini güçlendirmek için ücretsiz olarak dağıtılan ders kitaplarına ilave olarak bir adım daha attıklarını ifade eden Bakan Mahmut Özer, "Aynı zamanda yıllardan beri eğitim sisteminin kronik bir problemi olan yardımcı kaynaklarla ilgili devasa bir adım attık. İlk kez 2. sınıflardan 12. Sınıflara, tüm sınıf seviyelerinde 136 milyon yardımcı kaynağı tüm öğrencilerimiz için eğitim öğretim yılının başlangıcında hazır hale getirdik. Ekim ayı içinde 20 milyon yardımcı kaynak kitabı daha dağıtacağız, 4 milyon da Temel Eğitim Genel Müdürlüğümüz gönderilecek. Dolayısıyla 160 milyon yardımcı kaynakla öğrencilerimizi destekleyeceğiz" dedi. Okulların temizlikle ilgili ihtiyaçlarını karşılamak için okulların açılışından bir hafta önce 60 bin temizlik elemanını tüm okullarda istihdam edilme üzere gerekli kadro dağılımını sağladıklarını hatırlatan Özer, bunun yanı sıra Cumhurbaşkanı Erdoğan'ın katılımıyla 20 bin öğretmenin atamasını da yaptıklarını söyledi. Yine eğitimde sosyal adaleti sağlamak için 1 buçuk milyon öğrenciyi ücretsiz yemek verdiğini, 70 bin öğrenciyi de yaklaşık 350 lira burs imkânı sağladıklarını belirten Özer, "Ama eğitim öğretim hazırlığıyla ilgili en önemli hamle, ilk kez tüm okullara bütçe gönderilmesiydi. Geçmişteki eğitim tartışmalarına bakın, millî eğitim şuralarına bakın, 'okulların kendi ihtiyaçlarını karşılayabilmesi için bütçesinin olması gerektiği ve bunun eğitimin kalitesini artıracağı' zikredilmesine rağmen sadece ortaöğretim kurumlarına bütçe gönderilebili-

yordu. Temel eğitime bütçe gönderilmiyordu. Bütçe il ve ilçe millî eğitim müdürlükleri üzerinden gönderiliyordu. İlk kez dedik ki okullarımız hiç kimseye muhtaç olmadan temizlik malzemesinden kırtasiye malzemesine, küçük onarımlardan donatımına, laboratuvar ihtiyaçlarına kadar tüm ihtiyaçlarını kendileri belirlesinler ve alsınlar. Bunun için 3 milyar 900 milyonluk öneği tüm okullarımıza gönderdik. Şu ana kadar okullarımızın kullanmış olduğu ödenek miktarı, 2 buçuk milyar; yani okullarımızda 1 milyar 400 milyonluk ödenek hala bütçelerinde duruyor. Hatta bazı okulların hiç kullanmadığını gördük" şeklinde konuştu.

Bir ülkenin en kalıcı sermayesinin beşeri sermayesi, insan kaynağı olduğunun altını çizen Bakan Özer, bu nedenle OECD ülkelerinin 1950'li yıllarda, 2. Dünya Savaşı'ndan sonra eğitimin tüm kademelerinde okullaşma oranlarını okul öncesi, ilkököl, ortaokul ve lise çağına lise zorunlu olmasa da yüzde yüz ulaştırdığını kaydetti. Söz konusu ülkelerin aynı zamanda yükseköğretimdeki net okullaşma oranlarını da yüzde 50'nin üzerine çıkarma hedefi belirlediğini anımsatan Özer, "Ama 2000'li yıllara gelince, bizim rakamlarımız çok garip duruyor. 2000'li yıllarda beş yaşta okullaşma oranı bu ülkede yüzde 11 idi. Yani beş yaşta 100 çocuğumuzun sadece 11'i okul öncesi eğitimde kendisine yer bulabiliyordu. Bugün ise bu oran yüzde 94'e çıktı" dedi. Özer, ortaöğretimde 2000'li yıllardaki okullaşma oranının yüzde 44 olduğunu söyleyerek, "Bugün bu oranın yüzde 90. Yani o yıllarda lise çağı nüfustaki 100 gencimizin sadece 44'ü okuydu, 56'sı okul dışındaydı. Şimdi yüzde 90." değerlendirmesini yaptı. Yükseköğretimdeki net okullaşma oranlarının 2000'li yıllarda yüzde 14 olduğunu şu anda yüzde 44'e eriştiğini aktaran Özer, son 20 yılın eğitimde kitleselleşmesiyle önemli bir döneme karşılık geldiğini belirtti. Son 20 yılda aynı zamanda eğitimin önündeki katsayı, başörtüsü gibi antidemokratik engellerin de kaldırıldığını ifade eden Bakan Özer, bu hamlelerden sonra yükseköğretimdeki kadınların okullaşma oranının erkekleri geçtiğini söyledi.

Bir diğer önemli konunun mesleki eğitim olduğunu belirten Bakan Özer, katsayı uygulaması sonrası hiçbir yere yerleşmeyen öğrencilerin gittiği bir okul türü haline gelen okulları güçlendirmek için yapılan çalışmaları aktardı. Mesleki eğitimde müfredat, öğrencilerin beceri eğitimleri, öğretmenlerin iş başı ve mesleki gelişim eğitimlerinin sektör temsilcileriyle birlikte planlandığını anlatan Bakan Özer, eğitim verilen tüm alanlarda **TÖBS**, **ATO**, **ASO**, **İTO**, **İSO**, **ASELSAN** gibi sektörün en güçlü temsilcileriyle işbirliği yapıldığını, sektörden de mezunlar için istihdamda öncelik talep ettiklerini söyledi. Bu adımlar neticesinde akademik olarak başarılı öğrencilerin meslek liselerine gitmeye başladığını kaydeden Özer, "ASELSAN Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi, Konya ASELSAN Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi, Teknopark İstanbul Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi, İstanbul Teknik Üniversitesi Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi, en son Demirener Medya'yla kurduğumuz medya mesleki ve teknik lisesi 0,12'lik dilimden öğrenci aldı" dedi. Bir eğitim sisteminin öğretmeni kadar güçlü olduğunu dile getiren Özer, "Bir topluluğu öğretmeni kadar güçlü. Biz öğretmenlerimize ne kadar destek olursak eğitim sisteminiz de kadar güçlü olur" dedi. Özer, bu sebeple atılan

adımlardan bahsederek, "Çok sayıda adım attık ama ikisi kritik: Birincisi MEB'in mesleki gelişim ve kişisel gelişim programındaki yaklaşımını tamamen değiştirdik. MEB olarak okul temelli mesleki gelişim programı yapalım istedik. Yani, öğretmenler neyi istiyorsa o eğitime ilgili bütçelenmeyi hazırlayıp bizim sadece bütçe gönderdiğimiz bir mesleki ve kişisel gelişim programına geçiş yapalım istedik. Aynı zamanda bilşim ağı devreye aldık. 2020 yılında MEB'in düzenlemiş olduğu eğitime katılımlar sonucu, öğretmen başına düşen eğitim saati kırk dört saat. Öğretmen başına kırk dört saat, ama bu ortalamayı bazıları fazla almıştır, bazıları çok daha az almıştır. 2022 yılında doksan dört saate çıkarttık. 2022 yılında şu anda kaç milyar musunuz? Daha yıl bitmedi ve 192 saat. OECD ortalamasının altındayken bir anda OECD ortalamasının üzerinde" diye konuştu. Öğretmenlik Meslek Kanunu'nun altmış yıllık bir özlemi gidermesine rağmen çeşitli manipülasyonlara sahne olduğunu ifade eden Özer, "Öğretmenlik Meslek Kanunu, bir başlangıç ol-

ması anlamında kritik bir öneme sahip. Artık bu ülkede öğretmenlerin bir meslek kanunu var ama bu kanun sürekli ilavelerle zenginleşecek. Gittikçe öğretmenliğin tüm boyutlarını gören bir kanuna dönüşecek. Belki zamanla 657'de olan kazanımlar öğretmenlik meslek kanunu içinde derdecelecek. Orada gelişmiş olduğumuz bir kanun sistemi, bizim orijinal bir kanun sistemimiz değildi. 2004'te zaten sınavlarla yapılan uzmanlık ve başöğretmenlikle ilgili sistematiği vardı. 2004'ten itibaren 92 bin uzman öğretmen 338 başöğretmen sisteminin içinde vardı. Bizim derdimiz, sizinle o haktan yararlanmasını sağlamak" dedi. Öğretmenlik kariyer sınavıyla öğretmenlerin yeterliklerini ölçüldüğünü, alınan eğitimleri geçen bir sınav olduğunu vurgulayan Özer, şartlarını sağlayan öğretmenlerin yüzde 95'inin bu sınavı başarıyla geçtiğini söyledi. Özer şunları söyledi: "Biz öğretmenlerimizi seviyoruz. Biz öğretmenlerimize güveniyoruz. Biz öğretmenlerimizin imkânlarında daha iyi noktaya taşımak için çalışıyoruz. İnşallah, 19 Kasım günü o öğretmenleri-

mizin tamamı başarılı olursa tamamı uzman ve başöğretmen olacak. Hiçbir sınırlama yok."

"Okullara bütçe göndererek sürekli mevcut durumu iyileştiriyoruz"

"Biz istiyoruz ki okullarımız, öğretmenlerimiz çok daha güçlü olsun, vellelimiz gönül rahatlığıyla Türkiye'nin her noktasındaki okullara evlatlarını emanet etsinler." diyen Özer, ekonomik arka plan ne olursa olsun bu ülkedeki tüm çocukların en kaliteli eğitimi alınmasını istediklerini dile getirdi. Özer, "Okullarda imkân farklılıklarını azaltmak için Temel Eğitimde 10 bin okul projesi gibi, tüm okullarda okul kütüphaneleri yaparak kitap sayısını 28 milyondan 80 milyona üzerine çıkardık. Okullara bütçe göndererek sürekli mevcut durumu iyileştiriyoruz." değerlendirmesini katılımcılara teşekkür etti.

Bakan Özer, programı çerçevesinde Kütahya Belediye Başkanlığı ve AK Parti Kütahya İl Başkanlığı ziyaret etti.

Haber İHA

Fikir Günlüğü

KELEPİR MEMLEKET (7)

Akın Eraslan BALCI

Sayın Cumhurbaşkanı Erdoğan 11 yıl önce halkımıza yüksek bir gelir düzeyi vademişti. Kendi sözüne göre 2023 yılına gelindiğinde ülkemizin kişi başı milli geliri 25 bin dolar düzeyine çıkacaktı. Yani güncel dolar kuru ile hesaplandığında 460 bin Türk Lirası. Ya da aylık 40 bin liraya yakın kişi başı gelir. Bu vaat hem kendisi hem de balık hafızasıyla meşhur kamuoyumuz tarafından unutuldu gitti.

Bu vaadin unutulduğunu kesin kanıtı ise Sayın Cumhurbaşkanının imzaladığı Orta Vadeli Programda 2023 yılı Gayri Safi Yurtiçi Hasıla'nın 867 milyar dolar, kişi başı gelirin ise 10 bin dolar olarak belirtilmesi. Yani 11 yıl önce vaat edilenin yarısından bile az.

Yeni uygulanmaya başlanan Orta Vadeli Ekonomik Programda koyulan hedefler, aylar içinde geçersiz oluyor. Örneğin Dolar kuru 2022 yılı için 16,62 olacaktı, daha yıl bitmeden 18 liranın üzerine çıktı.

Kısa süre önce kişi başı gelirin 9 bin dolara dayandığını deklare eden Sayın Erdoğan, 11 yıl önce 25 bin dolar hedef koyulduğunu, kamuoyunun nisan ile malul hafızasına teslim etmiş görünüyor.

Aynı programda enflasyon hedefi yüzde 65'di. Ağustos verilerine göre 80'i aştı ve düşme eğilimi de göstermiyor.

İhracat için hedef 2023 yılı için 500 milyar dolardı. Ancak 2022 yılı sonunda rakamın ancak 255 milyar doları bulacağı, 2023 yılında ise 265 milyar dolar seviyesinde kalacağı öngörüldü.

Orta vadeli programda belirlenen hiçbir hedefin tutmayacağı artık aşikar.

Enerji başta olmak üzere nakliye ve hammadde fiyatlarındaki artış, asgari ücret artışı da eklendiğinde maliyetleri artırdı ve satış fiyatları yükseldi. Yeni siparişler, fabrika ürünlerinin çıkışları, istihdam azalışken, tedarikçilerin teslim süresi ve satın alma stokları azaldı.

İstanbul Sanayi Odası, sanayi üretimindeki düşüşün önümüzdeki aylarda da devam edeceğini öngörüyor.

Doğal gaz fiyatları son 9 ayda 2 mislinden fazla arttı. Kış gelip havalar soğuyunca temel bir ihtiyaç olan ısınmadaki maliyet artışını vatandaş daha acı hissedecek. Odun ve kömür bile 3 katına yakın arttığından soba yakmak, kombiyi açmak artık ultra lüks olacak, vatandaş ısınmaya korkacak. Isınmak için asgari tükettimin aylık 1200 liranın üzerinde olduğu hesaplanıyor. Ülkemizde doğalgaza yapılan zammın Avrupa'dakinden daha yüksek olduğu görülüyor.

Ekonomideki kötü gidişat nedeniyle şirketler kamununun inşaat ihalelerine katılmıyor. Son 3 ayda 102 adet hastane inşaatı ve tadilatı ihalesine şirketler teklif vermedi. Bunlar arasında Iğdır Tuzluca 25 yataklı Devlet Hastanesi ve lojmanı, Konya Derbent 10 yataklı entegre ilçe hastanesi, Ordu Gökkyöy 75 yataklı Devlet Hastanesi, Kocaeli Göletük 250 yataklı Devlet Hastanesi inşaatı da var.

Okul, yol, baraj ve yurt yapımı ihalelerine katılım son derece düşük.

Valiliklerin okul inşaatı ihaleleri birer birer iptal oluyor. Sadece son üç ayda birçok kentin valiliği, 45 ilkokul, ortaokul, lise ve anaokulu inşaatı ihalesini "Şirketlerin teklif vermediği ve ihaleye katılmadığı" gerekçesiyle iptal etti. Ayrıca 12 okul inşaatının ihalesi valiliklerin bütçesinin yetersiz olduğu gerekçesiyle iptal edildi.

Karayolları Genel Müdürlüğü'nün son 3 ayda 10 yol inşaatı ihalesi şirketler teklif vermediği için, 8 yol ihalesi de müdürlüğün bütçesi olmadığı için iptal edildi. Toplu Konut İdaresi (TOKİ) Başkanlığı'nın da bir-

çok farklı kente 31 konut projesi ihalesine inşaat şirketleri katılmadı. Binlerce dairelik 31 konut projesinin bu nedenle iptal edildiği açıklandı.

Devlet Su İşleri (DSİ) Genel Müdürlüğü'nün de son 3 ayda 11 ihalesine şirketler katılmadı ve ihaleler teker teker iptal edildi. Müdürlük ödenek yetersizliği nedeniyle de 12 ihaleyi iptal etmek zorunda kaldı.

Kamu İhale Bülteni'ne bakıldığında Gençlik ve Spor Bakanlığı'nın son 3 ayda verdiği 76 ihalesine hiçbir şirket katılmadı ve şirketler teklif vermediği için ihaleler iptal edilmek zorunda kaldı.

Birleşik Metal İş Sendikası Araştırma Merkezi, aylık sınırnın aylık 7 bin lira, yoksulluk sınırnın ise 24 bin lira olduğunu açıkladı. Dört kişilik bir ailenin sağlıklı beslenebilmesi için harcaması gereken tutar günlük 233 lira, o da şimdilik.

Ekonomik krizle beraber eğitim masrafları da arttı. Herkese eşit eğitim imkânı sağlayacak sosyal politika yok. Yeni atanan öğretmenler artan kiralardan yüzünden barınma sorunuyla karşı karşıya. Vakıflar, tarikatlar ve Diyanet eğitimde her geçen gün daha fazla ağırlık kazanırken, devletin ağırlığı azalıyor.

Devlete bağlı okulların sayısı azalırken özel okulların sayısında artma var. İlkokul sayısı 30 binden 22 bine düştü. Eğitimde ticarileşme artıyor. Okullaşma oranında da düşüş kaydedildi.

Eğitimci ve yazar Nejla Doğan'a göre özel okul sayısındaki artışın bir nedeni de şu: Devlet okulları üzerinde kurulan dinsel tahakküm, çocuğunun dini içerikle maruz kalmasını istemeyen aileleri laik ve bilimsel eğitim için özel okullara yöneltiyor. Buna bağlı olarak okullaşma oranındaki düşüş de yoksul aile çocuklarını en temel haklarından biri olan ilkökul eğitimine bile erişmekte güçlük çekmesi. Eğitimde ayrımcılık ve eşitsizliğin artması. Yoksul çocukların geleceğini şekillendirmek için ihtiyaç duyduğu fırsat ve olanakları yakalayamaması.

Öğrenci yurtlarındaki yetersizlik yıllardır sürüyor. Ranza sisteminden baza-karyola sistemine geçmekle övünen AKP tekrar karyolaları ranzaya dönüştürmek

için 23,5 milyon lira harcadı. Yeni yurt yapımında yetersiz kalışı yurt odalarını ranzalarla yığarak örtmeye çalışıyor. Milyonlarca öğrenciyi ya oldukça pahalı özel yurtlara ya da el yakan kiralara olan evlere mahkum ediyor.

Arap Birliği Dışişleri Bakanları Kahire'de toplandı ve Türkiye aleyhine sert bir bildiriye oy birliğiyle kabul etti. Arap ülkelerine göre Türkiye Ortadoğu ve Kuzey Afrika'da provakasyon yapıyor. Bunun tercümesi şu: iktidarın normalleşme, Müslüman ülkeler arasında birlik ve destek sağlama diye özetlenen politikası Arap ülkelerinde karşılık bulmadı. Yayınladıkları bildiriye Türkiye'yi içişlerine karışmakla suçluyorlar ve Türkiye'den müdahalelere son vermesini istiyorlar.

Türkiye, Hukukun Üstünlüğü Endeksinde göre, parlamenter sistemi kaldırıp tek adam yönetimine geçtiği 2018'den bu yana 8 basamak birden düşerek 117. olmuş. İnsani Özgürlük Endeksinde ise 32 basamağa birden düşerek 139. sıraya gerilemiş.

Yıllarca Yunanistan'ın Ege'deki adaları işgali ve silahlandırmasına sessiz kaldı. Uyarılar dinlenmedi, tedbir alınmayan diyen komutanlar içeri atıldı. Şimdi, tam da seçimler yaklaşırken "bir gece ansızın gelebiliriz" sözleri ortaya atılıyor. Amerika, Avrupa Birliği ve Fransa Yunanistan'dan yana tavır koyunca da hemen geri adım atıyorlar.

İç politikada seçime yönelik olarak "savaş" gibi feci bir olayı politika malzemesi, seçim salatası yapmak akıl kârı değil. Aynı hatayı Yunanistan da yapıyor. Çünkü her iki tarafın lideri de ciddi oy kaybediyor. Devlet ciddiyeti zedelenmemeli.

Türkiye'nin devlet yönetiminde iyakattaki kadrolara, topyekûn bir temizliğe ihtiyacı var.

Tam 100 yıl önce milletimiz emperyalizme karşı verdiği Milli Mücadeleyle dünyanın bütün ezilen, yoksul milletlerine örnek olmuştu.

Bu kez de demokrasiyi ve güçlü bir parlamenter rejimi yeni baştan tesis ederek, çağdaş uygarlık yolunda akıl ve bilimi rehber edinerek tüm dünyaya bir kez daha örnek olmalıdır. (Bu yazı dizisinin sonu)

Fikir Günlüğü

KELEPİR MEMLEKET (7)

Akın Eraslan BALCI

Sayın Cumhurbaşkanı Erdoğan 11 yıl önce halkımıza yüksek bir gelir düzeyi vademişti. Kendi sözüne göre 2023 yılına gelindiğinde ülkemizin kişi başı milli geliri 25 bin dolar düzeyine çıkacaktı. Yani güncel dolar kuru ile hesaplandığında 460 bin Türk Lirası. Ya da aylık 40 bin liraya yakın kişi başı gelir. Bu vaat hem kendisi hem de balık hafızasıyla meşhur kamuoyumuz tarafından unutuldu gitti.

Bu vaadin unutulduğunu kesin kanıtı ise Sayın Cumhurbaşkanının imzaladığı Orta Vadeli Programda 2023 yılı Gayri Safi Yurtiçi Hasıla'nın 867 milyar dolar, kişi başı gelirin ise 10 bin dolar olarak belirtilmesi. Yani 11 yıl önce vaat edilenin yarısından bile az.

Yeni uygulanmaya başlanan Orta Vadeli Ekonomik Programda koyulan hedefler, aylar içinde geçersiz oluyor. Örneğin Dolar kuru 2022 yılı için 16,62 olacaktı, daha yıl bitmeden 18 liranın üzerine çıktı.

Kısa süre önce kişi başı gelirin 9 bin dolara dayandığını deklare eden Sayın Erdoğan, 11 yıl önce 25 bin dolar hedef koyulduğunu, kamuoyunun nisan ile malul hafızasına teslim etmiş görünüyor.

Aynı programda enflasyon hedefi yüzde 65'di. Ağustos verilerine göre 80'i aştı ve düşme eğilimi de göstermiyor.

İhracat için hedef 2023 yılı için 500 milyar dolardı. Ancak 2022 yılı sonunda rakamın ancak 255 milyar doları bulacağı, 2023 yılında ise 265 milyar dolar seviyesinde kalacağı öngörüldü.

Orta vadeli programda belirlenen hiçbir hedefin tutmayacağı artık aşikar.

Enerji başta olmak üzere nakliye ve hammadde fiyatlarındaki artış, asgari ücret artışı da eklendiğinde maliyetleri artırdı ve satış fiyatları yükseldi. Yeni siparişler, fabrika ürünlerinin çıkışları, istihdam azalışı, tedarikçilerin teslim süresi ve satın alma stokları azaldı.

İstanbul Sanayi Odası, sanayi üretimindeki düşüşün önümüzdeki aylarda da devam edeceğini öngörüyor.

Doğal gaz fiyatları son 9 ayda 2 mislinden fazla arttı. Kış gelip havalar soğuyunca temel bir ihtiyaç olan ısınmadaki maliyet artışını vatandaş daha acı hissedecek. Odun ve kömür bile 3 katına yakın arttığından soba yakmak, kombiyi açmak artık ultra lüks olacak, vatandaş ısınmaya korkacak. Isınmak için asgari tükettimin aylık 1200 liranın üzerinde olduğu hesaplanıyor. Ülkemizde doğalgaza yapılan zammın Avrupa'dakinden daha yüksek olduğu görülüyor.

Ekonomideki kötü gidişat nedeniyle şirketler kamununun inşaat ihalelerine katılmıyor. Son 3 ayda 102 adet hastane inşaatı ve tadilatı ihalesine şirketler teklif vermedi. Bunlar arasında Iğdır Tuzluca 25 yataklı Devlet Hastanesi ve lojmanı, Konya Derbent 10 yataklı entegre ilçe hastanesi, Ordu Gökkyöy 75 yataklı Devlet Hastanesi, Kocaeli Göletük 250 yataklı Devlet Hastanesi inşaatı da var.

Okul, yol, baraj ve yurt yapımı ihalelerine katılım son derece düşük.

Valiliklerin okul inşaatı ihaleleri birer birer iptal oluyor. Sadece son üç ayda birçok kentin valiliği, 45 ilkokul, ortaokul, lise ve anaokulu inşaatı ihalesini "Şirketlerin teklif vermediği ve ihaleye katılmadığı" gerekçesiyle iptal etti. Ayrıca 12 okul inşaatının ihalesi valiliklerin bütçesinin yetersiz olduğu gerekçesiyle iptal edildi.

Karayolları Genel Müdürlüğü'nün son 3 ayda 10 yol inşaatı ihalesi şirketler teklif vermediği için, 8 yol ihalesi de müdürlüğün bütçesi olmadığı için iptal edildi. Toplu Konut İdaresi (TOKİ) Başkanlığı'nın da bir-

çok farklı kente 31 konut projesi ihalesine inşaat şirketleri katılmadı. Binlerce dairelik 31 konut projesinin bu nedenle iptal edildiği açıklandı.

Devlet Su İşleri (DSİ) Genel Müdürlüğü'nün de son 3 ayda 11 ihalesine şirketler katılmadı ve ihaleler teker teker iptal edildi. Müdürlük ödenek yetersizliği nedeniyle de 12 ihaleyi iptal etmek zorunda kaldı.

Kamu İhale Bülteni'ne bakıldığında Gençlik ve Spor Bakanlığı'nın son 3 ayda verdiği 76 ihalesine hiçbir şirket katılmadı ve şirketler teklif vermediği için ihaleler iptal edilmek zorunda kaldı.

Birleşik Metal İş Sendikası Araştırma Merkezi, aylık sınırnın aylık 7 bin lira, yoksulluk sınırnın ise 24 bin lira olduğunu açıkladı. Dört kişilik bir ailenin sağlıklı beslenebilmesi için harcaması gereken tutar günlük 233 lira, o da şimdilik.

Ekonomik krizle beraber eğitim masrafları da arttı. Herkese eşit eğitim imkânı sağlayacak sosyal politika yok. Yeni atanan öğretmenler artan kiralardan yüzünden barınma sorunuyla karşı karşıya. Vakıflar, tarihatlar ve Diyanet eğitiminde her geçen gün daha fazla ağırlık kazanırken, devletin ağırlığı azalıyor.

Devlete bağlı okulların sayısı azalırken özel okulların sayısında artma var. İlkokul sayısı 30 binden 22 bine düştü. Eğitimde ticarileşme artıyor. Okullaşma oranında da düşüş kaydedildi.

Eğitimci ve yazar Nejla Doğan'a göre özel okul sayısındaki artışın bir nedeni de şu: Devlet okulları üzerinde kurulan dinsel tahakküm, çocuğunun dini içerikle maruz kalmasını istemeyen aileleri laik ve bilimsel eğitim için özel okullara yöneliyor. Buna bağlı olarak okullaşma oranındaki düşüş de yoksul aile çocuklarını en temel haklarından biri olan ilkökul eğitimine bile erişmekte güçlük çekmesi. Eğitimde ayrımcılık ve eşitsizliğin artması. Yoksul çocukların geleceğini şekillendirmek için ihtiyaç duyduğu fırsat ve olanakları yakalayamaması.

Öğrenci yurtlarındaki yetersizlik yıllardır sürüyor. Ranza sisteminden baza-karyola sistemine geçmekle övünen AKP tekrar karyolaları ranzaya dönüştürmek

için 23,5 milyon lira harcadı. Yeni yurt yapımında yetersiz kalışı yurt odalarını ranzalarla yığarak örtmeye çalışıyor. Milyonlarca öğrenciyi ya oldukça pahalı özel yurtlara ya da el yakan kiralara olan evlere mahkum ediyor.

Arap Birliği Dışişleri Bakanları Kahire'de toplandı ve Türkiye aleyhine sert bir bildiriye oy birliğiyle kabul etti. Arap ülkelerine göre Türkiye Ortadoğu ve Kuzey Afrika'da provakasyon yapıyor. Bunun tercümesi şu: iktidarın normalleşme, Müslüman ülkeler arasında birlik ve destek sağlama diye özetlenen politikası Arap ülkelerinde karşılık bulmadı. Yayınladıkları bildiriye Türkiye'yi içişlerine karışmakla suçluyorlar ve Türkiye'den müdahalelere son vermesini istiyorlar.

Türkiye, Hukukun Üstünlüğü Endeksinde göre, parlamenter sistemi kaldırıp tek adam yönetimine geçtiği 2018'den bu yana 8 basamak birden düşerek 117. olmuş. İnsani Özgürlük Endeksinde ise 32 basamağa birden düşerek 139. sıraya gerilemiş.

Yıllarca Yunanistan'ın Ege'deki adaları işgali ve silahlandırmasına sessiz kaldı. Uyarılar dinlenmedi, tedbir alınmayan diyen komutanlar içeri atıldı. Şimdi, tam da seçimler yaklaşırken "bir gece ansızın gelebiliriz" sözleri ortaya atılıyor. Amerika, Avrupa Birliği ve Fransa Yunanistan'dan yana tavır koyunca da hemen geri adım atıyorlar.

İç politikada seçime yönelik olarak "savaş" gibi feci bir olayı politika malzemesi, seçim salatası yapmak akıl kârı değil. Aynı hatayı Yunanistan da yapıyor. Çünkü her iki tarafın lideri de ciddi oy kaybediyor. Devlet ciddiyeti zedelenmemeli.

Türkiye'nin devlet yönetiminde iyakatlı kadrolara, topyekûn bir temizliğe ihtiyacı var.

Tam 100 yıl önce milletimiz emperyalizme karşı verdiği Milli Mücadeleyle dünyanın bütün ezilen, yoksul milletlerine örnek olmuştu.

Bu kez de demokrasiyi ve güçlü bir parlamenter rejimi yeni baştan tesis ederek, çağdaş uygarlık yolunda akıl ve bilimi rehber edinerek tüm dünyaya bir kez daha örnek olmalıdır. (Bu yazı dizisinin sonu)

Lise öğrencilerinin ürettiği elektrikli otomobile Japon imzası

Sarten'in Silivri'deki fabrikası ve Silivri Yusuf Sarıbekir Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi önemli ziyaretçileri ağırladı. Japonya İstanbul Başkonsolosu Kasahara Kenichi, Silivri Kaymakamı Tolga Toğan, Silivri İlçe Millî Eğitim Müdürü Zekeriya Artar ve iş dünyasından temsilcileri ağırlayan Sarten Ambalaj CEO'su Zeki Sarıbekir, "Sarten olarak Japon ortaklarımızla güzel bir birlikteliğimiz var. Bu kapsamda Japonya İstanbul Başkonsolosu Kasahara Kenichi'nin fabrikamıza ve şirketimizin kurucusu babam Yusuf Sarıbekir'in isminin verildiği okula yapmış olduğu ziyaret, bizim için büyük bir anlam taşıyor." ifadelerini kullandı. Silivri Yusuf Sarıbekir Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi öğrencileri ve öğretmenleri tarafından üretilen elektrikli otomobil de inceleyen Japonya İstanbul Başkonsolosu Kasahara

Tasarım Teknolojileri alanlarında eğitim veren Silivri Yusuf Sarıbekir Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi'ne yapılan ziyaretin kendileri için çok değerli olduğunu ifade eden Sarten Ambalaj CEO'su Zeki Sarıbekir, "Şirket olarak eğitime ve öğrencilere büyük bir önem veriyoruz. Bu organizasyonun temelleri geçtiğimiz dönemde Japonya İstanbul Başkonsolosu Kasahara Kenichi'ye yaptığım ziyarette atıldı. Kendilerini Silivri'deki fabrikamıza davet ettim. O görüşmemizde Sarten'in kurucusu olan babam Yusuf Sarıbekir'in isminin verildiği okuldan ve faaliyetlerinden de konuştuk. Kasahara Kenichi, okulumuzdan çok etkilendi ve bu ziyaret gerçekleştirildi." dedi.

'EĞİTİME DESTEK VERMEYE DEVAM EDECEĞİZ'

Sarten'in Japon ortaklı bir firma olduğuna

yaparken, buralarda çalışacak gençlerimize destek olmak adına sosyal sorumluluk projelerine daha fazla ağırlık vermeyi hedefliyoruz. Sarten olarak teknik eğitime çok önem veriyoruz. Çünkü ülke olarak teknik liseler ile geliştireceğimize inanıyoruz." diye konuştu.

BAŞKONSOLOS ERTUĞRUL FIRKATEYİNİ'NİN HİKAYESİNİ ÖĞRENCİLERE ANLATTI

Sarten Silivri Fabrikası'ndaki üretim hatları ve Silivri Yusuf Sarıbekir Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi'ndeki atölyeleri yakından inceleyen Japonya İstanbul Başkonsolosu Kasahara Kenichi, okul müdürü ve yetkililerden bilgi aldı. Gerçekleştirilen ziyaretten ve okulda öğrencilere sağlanan şartlardan çok etkilendiğini dile getiren Kasahara Kenichi, öğrencilerle de sohbet etti. Kasahara Kenichi, öğrencilere Türk-Japon ilişkilerinin çok uzun yıllara dayandığını belirterek, 1889 yılında Sultan II. Abdülhamid tarafından Japonya'ya gönderilen ve dönüş yolunda geçirdiği kaza sonucu batan, 54 subayın da içinde bulunduğu 526 mürettebatın şehit olduğu ve sadece 69 kişinin kurtarıldığı Ertuğrul Fırkateyni'nin hikayesini anlattı. Silivri Kaymakamı Tolga Toğan da Japonya İstanbul Başkonsolosu Kasahara Kenichi ve Sarten Ambalaj CEO'su Zeki Sarıbekir'e teşekkür etti.

Okulda gerçekleştirilen faaliyetler hakkında bilgi veren Silivri Yusuf Sarıbekir Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi Okul Müdürü Zekeriya Artar ise Japonya İstanbul Başkonsolosu Kasahara Kenichi ile yapılan görüşmede Japonya'da bir kardeş okul talepleri olduğunu, bu konuda verilecek desteğin kendileri için çok değerli olduğunu söyledi.

NİTELİKLİ OKUL, NİTELİKLİ MEZUN

Silivri Yusuf Sarıbekir Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi, [İstanbul Sanayi Odası \(İSO\)](#) tarafından başlatılan proje okullar listesine de girdi. Proje ile okullara nitelikli öğrenci çekmek, öğrenciyi okulda ve iş yerinde istihdam odaklı olarak yetiştirmek ve öğrenciyi mezun olduğu alanda sürdürülebilir nitelikli iş temin edilmesi amaçlanıyor. Listede yer alan okullarda öğrenciler, ilk günden itibaren istihdam odaklı bir anlayışla karşılanırken, özel bir eğitim sürecinden geçiriliyor.

EGEMEN GAZETESİ

Kenichi, yarışmalara da katılan otomobile imzasını atarak, öğrencilere başarı diledi.

Japonya İstanbul Başkonsolosu Kasahara Kenichi, Sarten Ambalaj'ın Silivri'deki fabrikasını ve Silivri Yusuf Sarıbekir Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi'ni ziyaret etti. Silivri Yusuf Sarıbekir Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi'ndeki programa Silivri Kaymakamı Tolga Toğan, Silivri İlçe Millî Eğitim Müdürü Zekeriya Artar ve iş dünyasından temsilciler de katıldı. Bilişim Teknolojileri, Makine Teknolojileri, Elektrik-Elektronik Teknolojileri, İnşaat Teknolojileri, Matbaa Teknolojileri, Metal Teknolojileri ve Mobilya-İç Mekan

değinen Zeki Sarıbekir, "Japon ortağımız ve Japonya ile ilişkilerimiz çok iyi bir noktada. Japon ortaklarımızla çok iyi bir sinerji yakaladık. Ortaklarımızla birlikte Sarten'in büyümesi ve Türkiye'ye daha fazla katkı sağlamak için çalışmalarımızı sürdürüyoruz. Ülkenin geleceği için eğitime verilen desteğin çok önemli olduğunu farkındayız. Öğrencilerin uygulamalı olarak eğitim alabilmesi için Silivri'deki okulumuza 4 adet atölye ve kütüphaneye yaptırarak. Öğrencilerin okullarında aldıkları iyi eğitimle mezun olmaları bizim için çok değerli. Ülkemizin geleceği için, daha fazla üretim için yatırımlar